PREIĻU GALVENĀ BIBLIOTĒKA

NOVADNIEKS

LAIKRAKSTS • AGLONAS • LĪVĀNU • PREIĻU • RIEBIŅU • VĀRKAVAS • NOVADAM

OTRDIENA, 2015. GADA 20. OKTOBRIS ● Nr. 78 (8541) ● Cena mazumtirdzniecībā 0,78 EUR

ISSN 1407-9321

Fonto de forto — nāk no Latgales 3. lappusē

Pašvaldībām atkal jāapvienojas 4., 5. lappusē

Probācijai — 12 gadi 10. lappusē

No Itālijas atveda sudraba medaļu

● Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikuma struktūrvienības "Preiļi" trešā kursa audzēkne, topošā ēdināšanas pakalpojumu speciāliste Vita Simanova (trešā no kreisās) ar komandas biedru no Beļģijas ieguva sudraba medaļu prestižā starptautiskā konkursā Itālijā. Apbalvošanas ceremonijas laikā Vita kopā ar konkursantēm no Nīderlandes un Beļģijas, kā arī konkursa rīkotājiem. Foto: B.Podskočija

Lepojamies ar mūsu audzēknes Vitas Simanovas panākumiem Eiropas tūrisma un viesmīlības skolu asociācijas (AEHT) konferencē konkursā Itālijā, no kurienes ēdināšanas pakalpojumu specialitātes trešā kursa audzēkne atveda sudraba medaļu, stāsta Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikuma struktūrvienības "Preiļi" vadītāja Biruta Podskočija.

AEHT ir starptautiska nevalstiska organizācija, tās primārais mērķis ir sekmēt sadarbību starp dažādu Eiropas valstu profesionālās izglītības iestādēm, informējot par aktualitātēm un inovācijām tūrisma un viesmīlības nozarēs, izplatot labās prakses piemērus, īstenojot pedagogu un audzēkņu pieredzes projektus, organizējot starptautiskos profesiju konkursus. No 5. līdz 9. oktobrim notikusī konference konkurss bija jau 28. pēc kārtas un norisinājās Itālijas ziemeļdaļas kūrortpilsētā Cervia, kas atrodas Adrijas jūras krastā.

Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikumu, kas ir asociācijas biedrs, konkursā pārstāvēja septiņi audzēkņi, tajā skaitā Vita Simanova no Preiļiem. B.Podskočija pastāstīja, ka katrs no viņiem piedalījās kādā atsevišķā konkursā — konditoru, klasiskās virtuves, modernās virtuves, dekatlona jeb pavāru desmitcīņas konkursā, kā arī uzņemšanas dienesta, tūrisma menedžmenta un viesmīlības pienākumu veikšanā. Pēc vērtēšanas komisijas lēmuma Vita startēja konditoru konkursā pārī kopā ar beļģu puisi Stenu (Stijn Laroche), viņiem kā komandai bija jāpagatavo saldējuma deserts. Vitas skolotāja Ināra Liepiņa atklāja, ka tas bijis saldējums ar Maskarpones sieru un mērci ar saldiem kraukšķišiem. Deserta pagatavošanai komisija apzināti bija devusi maz laika, lai jaunieši vienotos par ideju un strādātu komandā, jo komandas darbs viesmīlības nozarē ir ļoti svarīgs labam rezultātam. Tika vērtēta arī izmantoto produktu saderība, kā arī deserta izskats.

Vita Simanova ir topošā ēdināšanas pakalpojumu speciāliste un, kā stāsta pedagoģe Ināra Liepiņa, virtuvē jūtas droši, ir ļoti mērķtiecīga, neatlaidīga un labā nozīmē arī spītīga. Pērn prakses laikā Vita pieteicās darbam Somijā, kur nostrādāja pusotru mēnesi un atgriezās ne vien daudz ko jaunu apguvusi, bet arī ar stabilām angļu valodas zināšanām, kas lieti noderēja konkursa laikā Itālijā. Tāpat aizvadīto vasaru Vita pavadījusi nevis atpūšoties, bet strādājot savā profesijā.

Jauniešiem un viņus pavadošajiem pedagogiem bija iespēja iepazīt skolu, kur tika uzņemti, pilsētu, izbaudīt Adrijas jūras pludmali un neparastos itāļu ēdienus.

L.Kirillova

ZIŅAS

Konkursā "Sējējs 2015" novērtēti lauku uzņēmēji

Piektdien, 16. oktobrī, Latvijas Nacionālajā bibliotēkā zemkopības ministrs Jānis Dūklavs sveica konkursa "Sējējs – 2015" laureātus un veicināšanas balvu saņēmējus – lauksaimniekus, lauku uzņēmējus un jaunos zinātniekus lauksaimniecībā.

Šogad laureātu nosaukumus, diplomus un balvas piešķīra septiņās konkursa nomināciju grupās, vairākās no tām veicināšanas balvas piešķirtas arī Preiļu, Riebiņu novada un Aglonas lauku uzņēmējiem. Tā grupā **"Ģimene lauku sētā"** veicināšanas balva tika piešķirta **Preiļu novada zemnieku saimniecībai "Palmas", kur saimnieko Valērija Kļavinska ģimene.** Vērtēšanas grupā **"Bioloģiskā lauku saimniecība"** veicināšanas balva šogad pienākas **Riebiņu novada zemnieku saimniecībai "Juri", kur saimnieko Juris Lubāns ar ģimeni.** Šogad vērtēja arī pretendentus nominācijā **"Gada LEADER projekts vietējā rīcības grupā"**, kur veicināšanas balvu saņēma **projekts "Goda saimnieču tradīciju saglabāšana Aglonas novadā"**, kur Aglonas novada biedrību "Gūdu saimineiču bīdreiba" pārstāv **Vija Kudiņa.**

Nominācijas saņēma arī citi Latgales novadu lauku uzņēmēji. Par veiksmīgāko jauno zemnieku atzīts Zilupes novada sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Vinca Agro" īpašnieks Andrejs Rasimenoks. Kopumā veicināšanas balvas un diplomus kopumā saņēma 14 konkursa dalībnieki visās konkursa grupās.

Konkursa "Sējējs" apbalvojumu pasniegšana kļuvusi par vienu no nozīmīgākajiem lauksaimnieku pasākumiem, bet laureāta nosaukums "Sējējs" – par priekšzīmīga darba apliecinājuma zīmi.

Starptautisks uzņēmējdarbības forums Rēzeknē

29. oktobrī Latgales koncertzālē GORS notiks starptautisks uzņēmējdarbības forums, kurā aicināti piedalīsies ārvalstu un vietējie eksperti un uzņēmēji. Notiks diskusijas par jaunākajām tendencēm uzņēmējdarbībā, dalībnieki pārrunās paplašināšanās iespējas ārvalstu tirgos un dalīsies pieredzē, kā sekmīgi darboties Rēzeknē un citās Latvijas pilsētās. Foruma mērķis ir veicināt reģiona atpazīstamību ārvalstu uzņēmēju vidū, piesaistot investīcijas un sekmējot ārvalstu uzņēmumu sadarbību ar vietējiem uzņēmējiem.

Forumā uzstāsies biznesa stratēģiju, inovāciju un mārketinga eksperts, biznesa līderis un vairāku bestselleru autors no Lielbritānijas Peter Fisk. Paneļdiskusijās piedalīsies gan Latvijas uzņēmumu, gan ārvalstu investoru pārstāvji un nozaru eksperti. Foruma dalībniekiem būs iespēja individuāli tikties ar Latvijas ārējo ekonomisko pārstāvniecību vadītājiem no Zviedrijas, Norvēģijas, Somijas, Dānijas, Vācijas, Lielbritānijas, Krievijas, Kazahstānas, Azerbaidžānas, Baltkrievijas, Nīderlandes, Polijas, Itālijas, Francijas, Japānas, Singapūras, Apvienotajiem Arābu Emirātiem, Ukrainas un Lietuvas. Foruma programma ietvers arī kontaktu dibināšanas iespējas ar pārstāvjiem no ārvalstu un vietējiem uzņēmumiem.

Sākusies preses abonēšana 2016. gadam. "NOVADNIEKA" abonēšanas cena un noteikumi 2016. gadam nemainās.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Kurdu ģimene tiesā izcīna iespēju palikt Latvijā bērnu dēļ

Irākas kurdi Usmāns un Talija tiesā izcīnījuši iespēju savai ģimenei palikt Latvijā, pirmdien ziņoja laikraksts «Latvijas Avīze». Ģimene Latvijā ieradās pirms desmit mēnešiem. Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde (PMLP) lēma, ka viņiem bēgļa vai alternatīvā statuss nepienākas. Šis lēmums tika pārsūdzēts un tiesas ceļā viņi panāca alternatīvā statusa piešķiršanu, kuru pārskata ik pēc gada. Kā vēsta laikraksts, no Irākas kurdu apdzīvotās province ģimene ceļu mērojusi uz Turciju, pēc tam ieradusies Krievijā ar lidmašīnu un devušies līdz robežas pārejas punktam ar Latviju, kurā lūguši patvērumu. Usmāns ar ģimeni izmantojis cilvēku kontrabandistu pakalpojumus, un ceļš uz Latviju četru cilvēku lielajai ģimenei izmaksājis ap 36 000 ASV dolāru. Doties bēgļu gaitās uz Latviju pamudinājis kāds darījums, kurā Usmāns esot piekrāpts un viņam izteikti draudi. Usmānam ir divu klašu izglītība, bet Talijai savulaik Suleimānījas pilsētā bijusi sava frizētava. «Mēs nevēlamies gaidīt, kamēr Latvijas valdība kaut ko dos. Mēs esam pieraduši paši nopelnīt sev naudu un nodrošināt sevi,» piebilst Talija. Usmāns teic, ka viņš varētu atkal darboties ar automašīnām, strādāt par metinātāju vai arī gatavot ēdienus, bet Talija cer, ka kādreiz Latvijā viņai būs savs skaistumkopšanas salons. Tomēr abi laulātie atzīst, ka viņiem jāiemācās latviešu valoda un jāiegūst papildu izglītība. Viņu abu dēli mācās Rīgas 15. vidusskolā, kur mācības notiek krievu valodā. Jau ziņots, ka Latvija ir piekritusi uzņemt 776 bēgļus. Par to lēmumu pieņēma valdība un Saeimas Eiropas lietu komisija. Pagaidām gan ES pieņēmusi lēmumu par 531 patvēruma meklētāja uzņemšanu Latvijā.

Kopējais nodokļu parāds uz 1. oktobri ir 1,468 miljardi eiro

Valsts ieņēmumu dienesta (VID) administrēto valsts budžeta maksājumu kopējais parāds uz 2015. gada 1. oktobri ir 1,468 miljardi eiro, liecina VID mājaslapā pieejamā informācija, ziņo LETA. No šī parāda 913,275 miljoni eiro jeb 62,2% ir reāli nepiedzenamie parādi. No kopējā parāda 965,208 miljonu eiro parāds bija valsts pamatbudžetam, 323,408 miljoni eiro — parāds pašvaldību budžetiem, bet sociālās apdrošināšanas iemaksu parādi bija 179,659 miljoni eiro. Kopš šī gada 1. janvāra, kad kopējā parāda summa bija 1,402 miljardi eiro, parāds ir pieaudzis par 4,7%. Reāli nepiedzenamo parādu summa deviņos mēnešos pieaugusi par 10,43%, jo 1. janvārī reāli nepiedzenamo parādu kopsumma bija 826,97 miljoni eiro. Reāli nepiedzenamie parādi ir 913,275 miljoni eiro jeb 62,2% no kopējā parāda. Lielāko daļu (907,723 miljonus eiro) nepiedzenamo parādu veido tādu uzņēmumu parādi, kuriem nav naudas līdzekļu un nekādas mantas, pret ko varētu vērst piedziņu. No kopējā parāda tikai 0,68% jeb 9,936 miljoni eiro ir saskaņā ar normatīvajiem aktiem nepiedzenamie parādi, jo tie izveidojušies likvidējamiem uzņēmumiem.

Nevienlīdzības mazināšana – kārtējais blefs; plānotais pielikums būs daži eiro mēnesī

Valdības izbazūnētie pasākumi iedzīvotāju ienākumu nevienlīdzības mazināšanā atgādina cinisku blefošanu gaišā dienas laikā, raksta "Latvijas Avīze". Tāds iespaids rodas, salīdzinot paredzētos algu pielikumus iedzīvotājiem ierindas darba ņēmējiem un tos, kas ministriem un deputātiem, citām valsts amatpersonām "ielec" maciņos automātiski. "Swedbank" Finanšu institūtā veiktie aprēķini rāda, ka minimālās algas paaugstināšana par 10 eiro – pašlaik noteikto 360 eiro vietā – kā arī ar iedzīvotāju ienākuma nodokli (IIN) neapliekamās ienākumu daļas jeb minimuma palielinājums par 10 eiro – pašlaik noteikto 75 eiro vietā – vislielākais ieguvums būs minimālās algas saņēmējam. Nākamgad viņš "uz rokas" saņems par 9,20 eiro mēnesī vairāk nekā šogad. Pārējiem pelnītājiem uz neapliekamā minimuma palielinājuma rēķina atalgojums pieaugs par 2,30 eiro mēnesī. Savukārt uz pensiju indeksācijas rēķina no šā gada oktobra pensijas pieaug aptuveni no 1,50 līdz 5 eiro mēnesī.Toties, ja vien neko negroza minētajā likumā, no 2016. gada 1. janvāra Saeimas deputātu, pašvaldības deputātu, tāpat Saeimas ievēlēto, apstiprināto un iecelto amatpersonu mēnešalgas pieaugs par 6,8%, tostarp, piemēram, Saeimas deputātiem atalgojums palielinātos par 157 eiro, Ministru prezidentei un Valsts kontrolierei – par 198 eiro, bet Tiesībsargam – par 167 eiro. Bet, kā publiski paudis Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības (LBAS) priekšsēdētāja vietnieks Egils Baldzēns, valdības sagatavotais nākamā gada budžeta projekts neparedz nekādu atrisinājumu darba samaksai mediķiem, skolotājiem un kultūras darbiniekiem.

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.
Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.
Izdevējs – SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».
Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.
Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv
Tālr. 65307057, mob. tel. 29410288 (redaktorei),
65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),
žurnālistiem — 65307058.
Fakss 65307057.
Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.
Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.
Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.
Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (otrdien, piektdien).

Cilvēki ir vientuļi tāpēc, ka tiltu vietā viņi būvē mūrus.

Obligātai dūmu detektoru uzstādīšanai dzīvokļos pārejas laiks varētu būt pusotrs gads

Obligātai dūmu detektoru uzstādīšanai dzīvokļos pārejas laiks varētu būt pusotrs gads, pieļāva Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) Ugunsdrošības uzraudzības pārvaldes priekšnieks Dzintars Lagzdiņš.

Pērn novembrī Ugunsdrošības noteikumu projekts tika pieteikts Valsts sekretāru sanāksmē, un to tuvākajā laikā varētu skatīt valdībā.

«Dienests ir izstrādājis noteikumu projektu un dzīvokļos būs jāuzstāda dūmu detektori visiem iedzīvotājiem. Ja ugunsnelaime izcelsies, tas īpaši nepasargās pašu īpašumu, bet ceram, ka tas izglābs cilvēka dzīvību. Lielākā daļa bojāgājušo ir dzīvojamā sektorā,» norādīja Lagzdiņš. Viņš skaidroja, ka miega laikā cilvēks ar ožu sajust dūmus nevar, tāpēc izglābt var detektora skaņa.

Pēc pārstāvja vārdiem, Hamburgā iedzīvotāju skaits ir līdzīgs kā Latvijā, bet tur bojāgājušo skaits uz tādu pašu ugunsgrēku skaitu, ir 14 – 15 cilvēki, kas Latvijā gadā ir ap simtu. «Mums ir, uz ko tiekties,» piebilda Lagzdiņš.

Speciālu kontroli par dūmu detektoru uzstādīšanu dzīvokļos VUGD neveiks, bet informēs ar mediju starpniecību par ugunsdrošības normu izmaiņām un iedzīvotāju atbildību.

14. oktobrī notika Patērētāju tiesību aizsardzības centra preses konference par ugunsdzēšamiem aparātiem un dūmu detektoriem. Pasākumā piedalījās arī pārstāvji no VUGD.

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests atgādina

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) apkopotā statistika liecina, ka katru gadu dažādu apkures ierīču neatbilstošas ekspluatācijas dēļ notiek ap 900 ugunsgrēkiem.

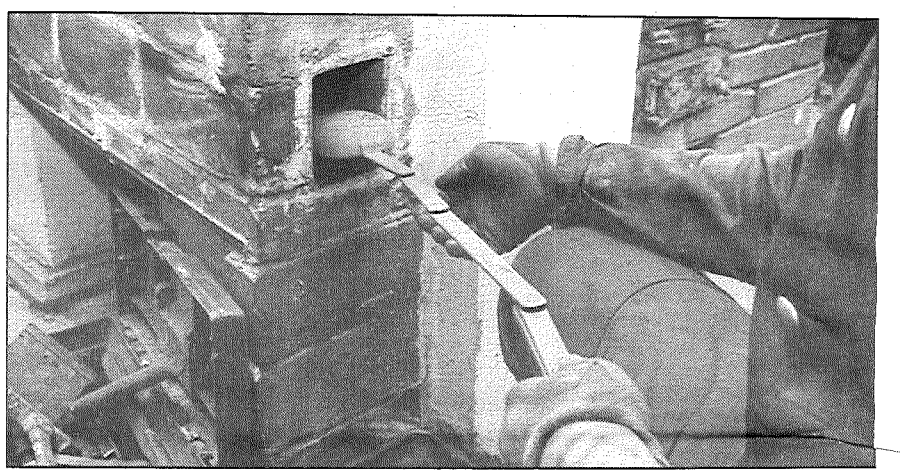

Sadegot jebkuram cietajam kurināmajam, uz skursteņa iekšējās virsmas veidojas kvēpu, sodrēju un darvas nosēdumi, kas, savlaikus nenotīrīti, labākajā gadījumā samazina apkures ierīces darbības efektivitāti, bet sliktākajā gadījumā var izraisīt intensīvu šo produktu degšanu.

Dzīvojamā sektora īpašniekiem, kā arī uzņēmumu, valsts un pašvaldību objektu vadītājiem ir jāpievērš īpaša uzmanība apkures ierīču un dūmvadu pareizai lietošanai.

Jāatgādina, ka sodrēji no dūmeņiem, krāšņu un pavardu dūmkanāliem jāiztīra pirms apkures sezonas sākuma un apkures sezonā ne retāk kā:

✔ reizi mēnesī — ilgdedzes apkures krāsnīm;

✔ divas reizes — citām apkures ierīcēm.

Ēku bēniņos dūmvadiem un sienām, kurās atrodas dūmkanāli, jābūt nobalsinātiem vai nokrāsotiem ar gaišu degtnespējīgu krāsu.

Dūmvadu pārbaudi un tīrīšanu drīkst veikt atbilstoši apmācīti un sertificēti skursteņslaucītāji. Par to pārliecinieties, lūdzot darba veicējam uzrādīt viņa profesionālo spēju apliecinošos dokumentus.

Neskaidrību gadījumos lūdzam griezties tuvākajā VUGD struktūrvienībā.

A.Smirnovs,
VUGD Preses un sabiedrisko attiecību nodaļas vecākais speciālists

VIEDOKLIS

Veselības ministrs bērnu veselības sardzē

Patiesībā jau tā kā neērti kaut ko negatīvu rakstīt par veselības ministra vai ministrijas lēmumiem, jo šobrīd ministru apraksta vai lamā visi rakstītpratēji, tiesa, viņi pievēršas ministra privātajai dzīvei ārzemju komandējumos, miljonam turp šurp ministra deklarācijā vai viņa intīmajām attiecībām ar Zāļu valsts aģentūru. Mans mērķis ir Veselības ministriju publiski aicināt pārstāt veikt pārmērīgus taupības pasākumus bērnu primārajā aprūpē.

Veselības ministrs, amatā stājoties, zvērēja turēt rūpi par bērnu veselību, bet īpaši par profilaksi. Viņš gauži labi saprot, ka vieglāk ir bērnu pareizi ēdināt, fiziski vingrināt, regulāri pārbaudīt bērna veselību, nevis vēlāk ārstēt. Tāpēc pārsteidzoši šķiet ministrijas iniciētie pasākumi naudas taupīšanā – aizliegtas līdzšinējās (ļoti nepieciešamās) bērnu profilaktiskās apskates, ievērojami samazināts apskašu skaits pat jaundzimušajiem un zīdaiņiem. Ministrija ar Veselības inspekcijas rokām lēmusi vērsties ar sankcijām pret tiem ārstiem, kas godprātīgi turpina regulāri sekot bērna veselībai. Jaunievestās kvotas, piemēram, aizliedz veikt asins analīzi bērnam līdz viena gada vecumam, bet, bērnam sasniedzot viena gada vecumu, tiek atļauts noteikt tikai hemoglobīna līmeni asinīs. Jaunie noteikumi ārstam ļauj jaundzimušā patronāžu mājās veikt tikai divas reizes. Jaundzimušā veselības stāvoklis var mainīties pa dienām. Arī līdzšinējās ikmēneša zīdaiņu apskates svītrotas ar stingru roku, pieļaujot profilaktisku apskati zīdainim vecumā no sešiem mēnešiem līdz gadam tikai divas reizes. Patīk vai nepatīk ministrijas vadībai, bet tieši šajā vecuma posmā ir ļoti svarīgi regulāri sekot jauna piebarojuma veida pareizai sākšanai, bērna fiziskajai un mentālajai attīstībai. Es lāgā nesaprotu, kā iet kopā ministra agresīvā retorika par nepieciešamību veikt 100% zīdaiņu vakcināciju ar aizliegumu ārstiem bērnus skatīt. Ja ārsts, pēc savas pieredzes, redz nepieciešamību apmeklēt jaundzimušo lieku reizi, ārstu par to nežēlīgi soda, piedraudot "nelabošanās gadījumā" neturpināt līgumu ar praksi.

Sākti agresīvi pasākumi pret ārstiem, kas izpaužas kā plaša Veselības inspekcijas pārbaužu kampaņa ar mērķi atklāt "ļaunprātīgos valsts budžeta līdzekļu tērētājus". Tiesa, inspekcija diez vai izprot, ko pediatrijā dēvēt par profilaktisko apskati, bet ko ne. Rodas iespaids, ka kampaņas mērķis ir četrkārtīgi sodīt katru profilaktiskā darba veicēju.

Man ir viedoklis arī par kompensējamo medikamentu ierobežošanu bērniem, un tas nav draudzīgs ministra rīcībai. Tomēr šķiet, ka tā būtu profesionāla saruna, kur man būtu jāpārliecina ministrs – labāk laikus ārstēt ar kompensējamiem medikamentiem bērnu, nevis ielaist slimību un iegūt hroniski slimu bērnu. Manuprāt, nedrīkstētu par "īsu izziņas izrakstīšanu" pārvērst pediatra lēmumu (izziņas izsniegšanu) par to, vai ļaut bērnam nodarboties ar sportu paaugstinātas slodzes apstākļos. Šim brīdim būtu jākļūst par nopietnu bērna veselības pārbaudi. Tas ir brīdis, kad būtu vēlama ehokardiogrāfija vai vismaz kardiogrāfija, cukura līmeņa noteikšana, daža laba klīniska analīze.

Manuprāt, savs viedoklis par bērnu aprūpi ministram jāpārskata tūlīt. Tas gan nenozīmē, ka šim rakstam nesekos vēl daži, vērsti pret "taupības" jaunievedumiem primārajā palīdzībā.

P.Apinis,
Latvijas Ārstu biedrības prezidents

Lappusi sagatavoja T.Elste

No tautas medicīnas līdz zinātniski pārbaudītam uztura bagātinātājam

8. oktobrī Preiļu novada jauniešu centrā "Četri" pasākumā "Tēja ar uzņēmējiem" jauniešiem bija iespēja tikties ar uzņēmēju Juri Želvi, vienīgās sertificētās bebru dziedzeru tinktūras "fonto de forto" ražotāju. Pasākumu rīkoja biedrība „Ģimeņu atbalsta centrs „Puķuzirnis"".

Bebru dziedzeru tinktūras "fonto de forto" ražotājs Juris Želvis ar jauniešiem dalījās savā uzņēmējdarbības pieredzē: "Galvenais ir pie savas idejas strādāt. Jābūt milzīgai pacietībai, ar to domu ir jādzīvo. Pati ideja ir dzinējspēks, ja tās nebūtu, darītu ko citu."

Dabas spēks zāļu pudelītē

Bebru dziedzeri tautas medicīnā tiek izmantoti jo plaši, tiem piedēvētas arī brīnumainas īpašības, taču Jura Želvja SIA "BE un BE" ir pirmais uzņēmums Latvijā, kas no tiem ražo oficiāli atzītu tinktūru.

"Dabā ir daudz labu lietu, tās ir jāredz un jāpaņem, nenodarot skādi. Latvijas daba ir ļoti bagāta, tikai cilvēks no tās atradinājies," ar šādu atziņu Juris Želvis uzsācis savu biznesu, tādēļ tinktūras sastāvā ir tikai Latgalē vāktas dabas veltes — bebra cirkšņu sekrēts, priežu pumpuri, bērzu pumpuri un vietējo graudu etilspirts.

"Pats esmu tālu no medicīnas," neslēpj Juris Želvis, bet ar lielu apņēmību viss ir iespējams. Tinktūras receptes pamati aizgūti no kāda dziednieka, bet, lai varētu ražot, pēc tam šī recepte laboratoriski pilnveidota.

Tinktūra "fonto de forto" ir uztura bagātinātājs, līdz ar to tās nav zāles, bet gan līdzeklis profilaksei. "Šis līdzeklis ir paredzēts ikvienam cilvēkam organisma uzturēšanai labā formā. Pats to katru dienu nelietoju, bet gan ik pēc kāda laika. Ļoti palīdz pret pavasara nogurumu, lai atjaunotu spēkus. Man var neticēt, bet tā iedarbība ir zinātniski pierādīta," norāda Juris Želvis un piezīmē, ka no tinktūras nevar gaidīt tūlītēju iedarbību, bet efekts ir jūtams pēc regulāras lietošanas.

Jākliedē stereotipi

Tinktūras tapšanas process ir šķietami vienkāršs: visas sastāvdaļas saliek burkā, aplej ar noteikta stipruma spirtu un atstāj ievilkties, pirms iepildīšanas pudelītēs filtrē. Dažkārt līdzīgi uzlējumi tiek gatavoti mājas apstākļos kā brīnumlīdzekļi "pret visām kaitēm", taču šī tinktūra atšķiras ar to, ka tās iedarbība ir laboratoriski pārbaudīta un reģistrēta Pārtikas un veterinārā dienesta uztura bagātinātāju reģistrā, un ir vienīgais šāda veida uztura bagātinātājs, kas tiek ražots Latgalē. "Cilvēki ir pārsteigti, ka ir šāds legāls uzlējums, jo tas ir kaut kas līdz šim nebijis. Pats arī no rokas neko tādu nepirktu. Protams, šis produkts vēl jāreklamē. Par bebru dziedzeru uzlējumu ir daudz stereotipu, tāpēc daudz nākas skaidrot," stāsta Juris Želvis.

No idejas līdz produkta ieviešanai tirgū pagājuši vairāki gadi: "Sertifikācija ir garš, sarežģīts un dārgs process, un esmu priecīgs, ka esmu to izdarījis," uzsver Juris Želvis. Uztura bagātinātājs reģistrēts tieši pirms gada, bet darāmā tādēļ nav kļuvis mazāk, jo tinktūras ieviešana tirgū prasa neatslābstošu aktivitāti.

Lai nonāktu pie tinktūras pastāvīgas ražošanas, ir bijuši jārisina visdažādākie jautājumi. Svarīgākais — prasībām atbilstošas ražotnes iekārtošana Aizkalnes pagasta centrā, bijušajā skolas ēdnīcā. Runājot par izejvielām, bērzu un priežu pumpuru vākšana lielā daudzumā prasa īpašas iemaņas, tāpat ražotājam ir jāprot novērtēt izejvielu kvalitāti. Nācies risināt arī specifiskas problēmas, piemēram, tinktūras iepildīšanai der tikai pārtikai domātas pudelītes, tas pats attiecas arī uz to korķīšiem.

Darbs pie mārketinga

Tinktūras ražotnē vienu no sienām rotā Latgales karogs, liecinot par dzimtās puses patriotismu. Nosaukums "fonto de forto" ņemts no latīņu valodas un tulkojumā nozīmē "dabas spēks". Juris Želvis skaidro: "Neuzskatu, ka nosaukumam obligāti būtu jāskan latgaliski. Varam būt Latgales patrioti, staigāt tautiskās zeķēs un vizēs, taču tas neveicina mūsu attīstību, drīzāk parāda neinovatīvu attieksmi pret dzīvi. Tas, ka izejvielas ir vāktas Latgalē un ka esmu Latgales ražotājs, nenozīmē, ka obligāti jābūt latgaliskam sauklim. Diez vai tas celtu Latgales reitingu. Uzskatu, ka nosaukumam ir jābūt skaļākam un skanīgākam."

Ražošanas process ir nodrošināts, tagad noris darbs pie tinktūras izplatīšanas un pieejamības: "Mani tagad var sastapt gadatirgos un izstādēs. Zīmola uzticamību, pirmkārt, var iekarot ar to, ka tas ir sertificēts, legāli atzīts produkts. Otrkārt, ar to, ka cilvēki produktu lieto un saprot, ka tas ir veselībai vajadzīgs," uzskata Juris Želvis. Tinktūra jau nopērkama Rēzeknes, Daugavpils un Rīgas eko veikaliņos, tuvākajā laikā būs pieejama arī Preiļos. Paralēli tiek pētīta arī ārvalstu tirgu specifika. Tinktūrai "fonto de forto" ir izveidota sava interneta vietne *tinkturas.lv* un lapa *Facebook*.

Dzinējspēks ir ideja

Jauniešiem, kuri plāno sākt savu biznesu, Juris Želvis iesaka būt pacietīgiem, savu ideju realizēt lēnām, bet pamatīgi. "Ja man tagad vajadzētu ko tādu sākt, ar savu pieredzi to paveiktu pāris mēnešos. Biznesu uzsākt jau nav nekāda problēma, lielāka māksla ir pārdot. Diez vai to var iemācīties kursos, dzīvē viss izrādās savādāk. Ja kāds uzskata, ka šodien uzsāks savu biznesu, bet rīt pelnīs lielu naudu... Tas iespējams tikai, ja atrastu zelta lauku vai sāktu pumpēt naftu." Tajā pašā laikā viņš atzīst: "Bez kļūdām neiztikt, bet tās ir jāpieņem un jāizanalizē, kā tālāk rīkoties. Šis man nav viena gada darbs, visādas situācijas ir bijušas. Tad vajag apstāties, padomāt un doties uz priekšu, bet nekādā ziņā neapstāties pusceļā. Ja nav īstas gribēšanas, tad, protams, nevajag neko sākt. Tagad ir visas iespējas konsultēties, un internetā var visu atrast. Galvenais ir pie savas idejas strādāt. Jābūt milzīgai pacietībai, ar to domu ir jādzīvo. No rīta ar šo domu mostos un vakarā ar to eju gulēt. Protams, arī naudas pelnīšana, bet tajā pašā laikā tiek palīdzēts apkārtējiem cilvēkiem. Pati ideja ir dzinējspēks, ja tās nebūtu, darītu ko citu."

Juri Želvi pazīstam arī kā dalībnieku grupā "Likteneigais pagrīzīns iz Vainovu". Pēdējā laikā gan jaunas kompozīcijas nav dzirdētas, vai daudzu tik iemīļotais projekts apsīcis dēļ tā, ka tā dalībniekiem iesaistīšanās uzņēmējdarbībā paņem daudz laika un spēka? Juris Želvis kliedē bažas: "Projekts nav pārtraukts, nesaku nē. Arī otrs dalībnieks Juris Vucāns tagad ir biznesā, esam aizņemti. Kad bizness sakārtosies, muzicēsim!"

I.Šņepste

Līvānu skolotāji iepazīstas ar dzejnieka māju Murjāņos

"Es esmu ceļš, pats sevi eju, Dievs!
Kā tautasdziesmā zelta matiņš tievs."
(Imants Ziedonis)

9. oktobrī Līvānu novada pedagogu grupa devās ceļā uz dzejnieka Imanta Ziedoņa māju — muzeju Murjāņos. Šogad pirmo sezonu dzejnieka māja bija pieejama apmeklētājiem.

I.Ziedoņa fonda "Viegli" darbinieces Arta Platace un Dace Zariņa savus apmeklētājus vēsajā rudens dienā sagaidīja ar ugunskuru pagalmā un siltu tēju dzejnieka namā. Ziedonis ir vēlējies, lai viņa muzejs ir kā ceļš, ceļš pie dzejnieka dzīves un daiļrades, ceļš katram pie sevis, atritinot sevī radošo "zelta matiņu".

Nodarbībā sacerējām leģendas par māju, dzirnakmeņiem un klētiņu. No čiekuriem izveidojām katrs savu muzeja "darbinieku" un izstāstījām šos "stāstus" neparastos veidos. Pati dzejnieka Imanta Ziedoņa un aktrises Ausmas Kantānes māja ir tiešām brīnumaina iedvesmas vieta. Viegli bija iedomāties, ka dzejnieks nekur tālu nav aizgājis, varbūt tikai nokāpis pa kraujas stāvumu pie Lorupītes. Ļaujoties saules glāstiem pie mājas gala sienas, sapratām, ka...

Mēs tikai pieskārāmies
Savai elpai un Imanta telpai, —
Un sajutāmies iederīgi gravai,
Akmeņiem un grāmatu čukstiem,
Čiekuriem un zālei zaļai.

Mēs tikai pieskārāmies. (*Rindu autores skolotājas: Rita, Lilita, Inese, Silvija*)

Saulainās rudens dienas tālākā ritējumā apmeklējām akvareļu izstādi galerijā "Arsenāls".

Ekskursiju noslēdzām ar Gaismas pils apmeklējumu. Gide Sarmīte mūs sagaidīja Latvijas Nacionālās bibliotēkas vestibilā – tā saucamajā ārtrijā, kas ļauj vērst skatu no iekšpuses līdz ēkas virsotnei. Jaunā ēka tiešām ir gaismas pilna, arī garīgās gaismas, pieejama visiem Latvijas iedzīvotājiem un aprīkota ar 21. gadsimta tehnoloģijām. Tikai kāpjot augstākos stāvos, pamanījām, ka vestibila grīdas raksts veidots latviešu dvieļu un galdautu ornamentā. No 12. stāva smailes skatījāmies uz mūsu galvaspilsētu un lepojāmies – Rīga ir ļoti skaista!

Metodisko dienu pedagogiem organizēja Līvānu novada skolu bibliotekāru metodiskā apvienība. Paldies novada izglītības pārvaldei un domei par transporta nodrošināšanu.

S.Siliņa,
skolu bibliotekāru metodiskās apvienības vadītāja

Galēnu skolēni — dabas mīļi

Galēnu pamatskolas sākumskolas skolēni skolotāju Elzas, Dainas un Iritas vadībā ir iesaistījušies *Mammadaba* meistarklasē, jo AS "Latvijas valsts meži" rosina skolas atklāt dabu kā labāko mācību klasi un doties ārā: izjust zemi, sauli un ūdeni uz savas ādas, jo tie ik dienu veic īstu meistardarbu – rada arvien plašāku Latvijas zaļo sirdi – mežus!

Dabā meistarstunda jau notikusi, kad skolēni izsmaržoja, izgaršoja un izdzīvoja mežu, pētīja kokus, spēlēja spēles. 9. oktobrī devāmies ekskursijā, lai piedzīvotu Meistardienu apmācību centrā "Pakalnieši".

Izstaigājām interaktīvo dabas taku "Dzīvnieku mājas", izzinājām meža zvēru un putnu paradumus, atpazinām dzīvnieku ādiņas, pēdu nospiedumus. Pabijām dobumā un alā, redzējām milzīgu zirnekli un alni.

Ceļš mūs tālāk aizveda uz Kalsnavas arborētumu, kur aug plaša koku, krūmu un liānu kolekcija un darbinieki veic ilglaicīgus novērojumus par augu attīstību, piemērotību noteiktam klimatam, sēklu ražošanu un pavairošanu, zinātniskus pētījumus dendroloģijā un mežsaimniecībā, kā arī veido citzemju kokaugu stādījumus pavairojamā materiāla ieguvei.

Arborētums ir atzīts par īpaši aizsargājamu dabas teritoriju, lai saglabātu Austrumlatvijā kokaugiem bagātāko zinātniski dokumentēto kokaugu stādījumu. Teritorijas platība – 143,96 ha, koku un krūmu stādījumi aizņem 98 ha. Arborētumā aug kopumā apmēram 45 000 stādu.

Skolēniem bija iespēja ekskursiju gida pavadībā pastaigāties zaļā, mierīgā un sakoptā vidē, apskatīt dažādus retumus, piemēram, tulpju koku, Virdžīnijas sniegpārslu koku, Kobus magnoliju. Koki un krūmi veidoja neparastas formas – zemās skujkoku formas, rododendri, filadelfi, virši, baltegles, Benksa priedes pundurformas un Japānas ciedru priedes šķirnes, pīlādžus.

Kalsnavas arborētums ir brīnumu un pārsteigumu pilns dārzs! Neparasto koku dārzā putnu dziesmu pavadībā priecājāmies par skaistajiem un smaržojošajiem augiem — neparasti bija Amūras mākija ziedi un pīlādžlapu holodiska varietātes ziedošās vāles, kas ir skaistas arī rudenī, jo vainags ir pārkarens un rudenī krāsojas. Kā labi akcenti šajā smaržu un krāsu dārzā bija nelielo formu krāsainie skuju koki. Joprojām ar čiekuriem lepojas egles un priedes, jo gads ir tik bagāts. Sāksies skujkoku sēklu ievākšanas laiks.

Bagātīga augļu dažādība vērojama pīlādžiem, bārbelēm, žņaudzējkokam, citronliānai, kadiķiem, dekoratīvajām ābelēm un citiem kokiem. Pašlaik interesanti izkatās arī katalpas pākstis jeb "makaroni".

Tā mēs staigājām, izzinājām un iepazinām kokus un augus, kuri sniedza atpūtu un ieviesa mieru, sakārtoja domas.

Vēl palicis viens solis — koka meistarstiķis, kad skolēni no koka veidos glezniņas. Tad jāaizpilda atsūtītais Meistardarbu dēlis un jāsūta uz Rīgu.

Ekskursijā audzēkņi ieguva jaunas zināšanas un atmodināja mīlestību pret savas dzimtenes dabu.

E.Leimane,
Galēnu pamatskolas skolotāja

Novadiem jāizlemj – apvienošanās vai sadarbība

Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldības komisija 12. un 13. oktobrī rīkoja izbraukuma sēdi Preiļos, lai klātienē apspriestu un uzklausītu pašvaldību viedokļus par atbildīgās ministrijas piedāvājumu mainīt līdzšinējo administratīvi teritoriālo iedalījumu, kā arī pārrunātu citas pašvaldību darba aktualitātes. 12. oktobrī deputāti apmeklēja Preiļu novada domi, kur tikās ar domes priekšsēdētāju Marutu Plivdu un pašvaldības iestāžu vadītājiem.

13. oktobrī notika sēde, uz ko bija aicināti Latgales pašvaldību vadītāji. Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldību komisijas sēdi vadīja komisijas priekšsēdētājs Sergejs Dolgopolovs.

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) sagatavotā piedāvājuma jaunai administratīvi teritoriālajai reformai (ATR) mērķis ir mazināt nevienlīdzību, uzlabot valsts pārvaldi un palīdzēt sekmīgāk un līdzsvarotāk attīstīties novadiem. Publiskai diskusijai tiek piedāvāti divi iespējamie pašvaldību turpmākās apvienošanās modeļi.

● Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldību komisijas izbraukuma sēdē Preiļos. Pirmais no labās — Saeimas deputāts, komisijas loceklis Aldis Adamovičs, no kreisās — Vārkavas novada domes deputāte Skaidrīte Medne un Riebiņu novada domes priekšsēdētājs Pēteris Rožinskis.

Foto: I.Kirilova

Ne tik senā vēsturē

Administratīvi teritoriālā reforma Latvijā deviņdesmito gadu beigās un otrās tūkstošgades pirmajos gados valstsvīriem, politiķiem un iedzīvotājiem radīja ne mazums raižu. Līdz tam pastāvošo rajonu likvidēšanu un novadu veidošanu pavadīja karstas domstarpības, diskusijas, nesaprašanās, slepenas vienošanās, aizkulišu darījumi, īpaši tajās vietās, kur bijušie rajoni tika sašķērēti vairākās pašvaldībās. Ar Latvijas kartes graizīšanu vairāk noņēmās pie varas esošie, iedzīvotāji par to pārāk neuztraucās un procesā piedalījās maz. Kaut arī katrā pagastā notika tā saucamās iedzīvotāju aptaujas, citā pat vairākas, tika rīkotas sanāksmes viedokļu noskaidrošanai, iedzīvotāji nereti sevi pārāk neapgrūtināja ar reālu līdzdalību šajos procesos, nepadomāja, kāda izvēle būtu labāka.

Novadu izveidošanas rezultātā Latvijā patlaban darbojas 119 pašvaldības – 110 novadi un deviņas republikas pilsētas.

2009. gadā novadu izveidošana tika pabeigta pilnībā. Piemēram, bijušā Preiļu rajona vietā izveidojās pieci novadi – Preiļu, Līvānu, Riebiņu, Aglonas un Vārkavas novads. Tiesa, Aglonas novadam pievienojās trīs pagasti – Šķeltovas, Kastuļinas un Grāveru pagasts no bijušā Krāslavas rajona.

Kad jaunais administratīvais sadalījums pamazām ļaužu prātos nostiprinājās, kad sabiedrība pie tā pierada un sāka uz jauno administratīvo dalījumu skatīties redzīgākām acīm, kļuva skaidrākas vairākas lietas. Valsts pārvaldes darbībai joprojām ir izveidoti vairāk kā 30 dažādi teritoriālie strukturējumi, piemēram, tiesa, prokuratūra strādā bijušo rajonu robežās. Bez tam novados ir atšķirīgs sociālo pakalpojumu līmenis. Vienā novadā bērniem nodrošināta bezmaksas ēdināšana skolās, otrā tāda pienākas tikai trūcīgām daudzbērnu ģimenēm, kaut arī realitātē abu novadu pierobežu iedzīvotāju mājas šķir labi ja 500 metru. Vai arī — vienā novadā slēdz skolas, bet turpat — kaimiņu novadā — skolas ar tikpat mazu skolēnu skaitu pašvaldība spēj uzturēt. Vai iedzīvotāji pie tā vainojami, ja viņiem lemts dzīvot neīstajā novadā? Mazo novadu izveidošana bija vietējo politiķu lēmums.

Vairāk ierēdniecības, krasas atšķirības pakalpojumu saņemšanas jomā mazajos novados, iedzīvotāju mazā skaita dēļ nespēja piesaistīt ES līdzekļus, tas, ka pagastu pārvaldes daudzviet bez saskaņošanas novada centrā nedrīkst izlemt pat otršķirīgus jautājumus, – arī tas ir iepriekšējās reformas "guvums". Protams, ir arī pozitīvas lietas. Lielā apjomā piesaistīti ES līdzekļi, realizēti projekti.

Iepriekšējā reformā izveidotie novadi stipri atšķiras

2013. gadā notika administratīvi teritoriālās reformas izvērtējums. Tika atzīts, ka vairākos novados nav spēcīgu attīstības centru, kas būtiski apgrūtina līdzsvarotu reģionālās attīstības politikas realizāciju; samērā liels novadu pašvaldību skaits, kurām ir nepietiekoša nodokļu ieņēmumu bāze un kuras nespēj patstāvīgi, bez deleģēšanas vai kopīgu pašvaldību iestāžu veidošanas realizēt savas autonomās funkcijas, koncentrēt finanšu līdzekļus, veikt racionālu, efektīvu pārvaldi, kā arī nav izpildīti citi uzdevumi.

Administratīvi teritoriālās reformas rezultātā izveidotas ļoti atšķirīgas novadu pašvaldības ar dažādām kapacitātēm un iespējām, kurās iedzīvotāju skaits ir no 1000 līdz 34 000. Pēc Centrālās statistikas pārvaldes 2015. gada 1. janvāra datiem 38 novadu pašvaldībās ir mazāk nekā 4000 iedzīvotāju. 2013. gadā izdarītajos administratīvi teritoriālās reformas izvērtējuma secinājumos teikts, ka novadu pašvaldību sistēma iedzīvotāju skaita ziņā ir ļoti neviendabīga, tas apgrūtina tālāko publiskās pārvaldes pilnveides procesu pēc vienotiem principiem. Pašvaldību sistēma iedzīvotāju skaita neviendabīguma dēļ kopumā nespēj pārņemt nākotnē decentralizējamās valsts pārvaldes funkcijas. Samērā liels to novadu pašvaldību skaits, kurām ir nepietiekoša nodokļu ieņēmumu bāze, salīdzinoši lielāki administratīvi izdevumi, un kuras nespēj patstāvīgi, bez deleģēšanas vai kopīgu pašvaldību veidošanas realizēt savas autonomās funkcijas.

Valsts pārvaldes politikas attīstības pamatnostādnēs 2014. — 2020. gadam secināts: ATR procesā neatrisinātās problēmas būtiski kavē pašvaldību administratīvās kapacitātes nostiprināšanu un attīstīšanu.

Mazās pašvaldības saņem lielākus ieņēmumus no pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonda nekā lielie novadi, tajās ir zemāki pamatbudžeta nodokļu ieņēmumi. (Tas neattiecas uz Pierīgas pašvaldībām). Toties mazajos un vidējos novados ir augsti administratīvie izdevumi, kas pārsniedz lielo novadu administratīvos izdevumus. **Augstākie administratīvie izdevumi 2014. gadā bija Riebiņu novadā – 202,2 eiro uz vienu iedzīvotāju,** Ikšķiles – 190,7, Baltinavas – 188,2, Ventspils – 183,6, Raunas novadā – 168,5 eiro. Toties **zemākie – Jelgavas novadā — 22,5,** Daugavpilī – 34,7 Cēsu novadā – 46,8, Ventspilī – 49,5, Ozolnieku novadā – 49,5 eiro uz vienu iedzīvotāju.

Jaunajā Latvijas kartē 48 + 9 pašvaldības?

VARAM uzskata, ka, veidojot līdzvērtīgākas pašvaldības, būs šādi ieguvumi: iespēja decentralizēt funkcijas, noteikts spēcīgs attīstības centrs, koncentrējot finanšu līdzekļus: plašākas iespējas īstenot finansiāli apjomīgākus projektus, nodrošināt lielākas līdzfinansējuma iespējas ES fondu apguvē, lielāka iespēja manevrēt ar budžetu. Tāpat samazināsies administratīvie izdevumi, būs mazāk savstarpējo norēķinu, lielāka resursu daudzveidība pašvaldībā, iespēja iedzīvotājiem saņemt daudzveidīgāku pakalpojumu klāstu.

Ministrija sagatavojusi divus administratīvi teritoriālā iedalījuma pilnveidošanas variantus. Pirmajā variantā paredzēts 49 pašvaldību plus deviņu republikas pilsētu apvienošanās modelis, otrajā – 29 pašvaldību sadarbības modelis.

Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldību komisijas izbraukuma sēdē Preiļos administratīvi teritoriālā iedalījuma pilnveidošanu Latvijā prezentēja VARAM valsts sekretāra vietniece Ilona Raugze.

Pirmais variants paredzēts kā ATR otrā kārta – pašvaldību apvienošana līdz 2021. gadam. Šī varianta novadu kartē redzams, ka tagadējie **Riebiņu un Vārkavas novadi veido vienu novadu kopā ar Preiļu novadu, bet Aglonas novads ir pievienots Krāslavas novadam(!). Līvānu novads palicis savās robežās.** Apvienošana skartu arī vairākus austrumu pierobežas mazos novadus, kā arī citus pārējā Latvijā. Projekts bez tam paredz papildus 30 nacionālās un reģionālās nozīmes attstības centriem noteikt par attīstības centriem vēl 21 apdzīvotu vietu Pierīgā un pārējā Latvijā. Latgalē attīstības centra nozīmi iegūtu arī Ilūkste, Dagda, Viļaka un Viļāni.

Jauno novadu veidošanai tiek rekomendēti kritēriji, ka tajā ir attīstības centrs vismaz ar 1000 iedzīvotājiem, ir vismaz viena perspektīva vidusskola vai ģimnāzija, tiek apvienotas esošās novadu teritorijas to robežās, ir pašvaldību funkciju veikšanai nepieciešamā infrastruktūra, ceļu tīkls, vidējais attālums no apdzīvotām vietām līdz novada administratīvajam centram ir apmēram 40 kilometri, blakus esošā novada administratīvie centri nevar būt tuvāk par 30 kilometriem.

ATR sagatavošanas un realizācijas termiņi tiek paredzēti līdz 2021. gadam, kad pašvaldību vēlēšanas notiktu jau jaunajās administratīvajās teritorijās. 2016. gadā notiktu ATR likumprojekta sagatavošana un pieņemšana Saeimā, ATR teritoriālā iedalījuma pamatojuma sagatavošana. Līdz 2018. gadam paredzētas konsultācijas ar pašvaldībām, teritoriju precizēšana, teritoriālā iedalījuma projekta izstrāde un pieņemšana Ministru kabinetā. Īpašas nepieciešamības gadījumos izlemjams arī jautājums par atsevišķu pagastu pārcelšanu no viena novada otrā, novadu robežu precizēšana. 2019. un 2020. gadā notiks saistīto likumprojektu izstrāde, virzība un pieņemšana MK un Saeimā.

Otrajā variantā paredzētas 29 pašvaldību sadarbības teritorijas ap nacionālās un reģionālās attīstības centriem, kurās pašvaldības var turpmāk brīvprātīgi apvienoties. Paredzētās jomas sadarbībai vai/un decentralizācijai 29 teritorijās ir: būvvaldes un dzimtsaraksti; attīstības plānošana, ES fondu apguve, kopīgas infrastruktūras veidošana; izglītības pārvaldes un izglītības iestādes, olimpiādes; kultūras un sporta pasākumi, tūrisms; veselības aprūpe un sociālie dienesti; kapitālsabiedrību pārvaldība; lauksaimniecības zemes izmantošanas, IT sistēmu koordinācijas jautājumi; līdzdalība sabiedriskā transporta organizēšanā; civilā aizsardzība; autoceļi; profesionālā izglītība; sabiedriskā kārtība un citas jomas.

Sēdē klātesošie Latgales pašvaldību vadītāji aktīvi dalījās domās par reformas tālāku gaitu. Piemēram, Aglonas novada domes priekšsēdētāja Helēna Streiķe pauda viedokli, ka novada iedzīvotāji darīšanās visbiežāk dodas uz Rēzekni vai Daugavpili, kur izmanto valsts iestāžu pakalpojumus, jaunieši mācās, tāpēc pamatīgi jāpārdomā iespējamās pārmaiņas novada nākotnē. Pierobežas novadu vadītāji savukārt uzsvēra, ka tikai mehāniska līdzšinējo novadu apvienošana neuzlabos iedzīvotāju dzīves apstākļus valsts nomalēs, un vairāk sliecās atbalstīt pašvaldību sadarbības modeli.

Turpinājums 5. lappusē.

Valsts prezidents: Latvijā jāveido ekonomiski attīstīties spējīgas pašvaldības

"Jādiskutē nevis par novadu skaitu un lielo pilsētu iekļaušanu novados, bet vispirms par to, kādas teritorijas ir veidojamas, lai tās būtu ekonomiski attīstīties spējīgas, nodrošinātu nepieciešamo infrastruktūru un pakalpojumus iedzīvotājiem — tā, lai viņi var dzīvot un strādāt Latvijā, izglītot savus bērnus un būt līdzdalīgi mūsu valsts attīstībā," uzsvēra Valsts prezidents Raimonds Vējonis, tiekoties ar vides aizsardzības un reģionālās attīstības (VARAM) ministru Kasparu Gerhardu un pārrunājot nozares aktualitātes. Raimonds Vējonis arī aicināja jau laikus diskusijās iesaistīt gan pašas pašvaldības un iedzīvotājus, gan valdības sociālos partnerus.

Kaspars Gerhards informēja Valsts prezidentu, ka pašlaik nevienam no apspriestajiem administratīvi teritoriālās reformas variantiem nav visu koalīciju partneru atbalsta, taču līdz šī gada beigām valdībai uzdots izveidot modeli ar iespējamām sadarbības teritorijām ap lielajām pilsētām. Raimonds Vējonis sacīja, ka, vērtējot administratīvi teritoriālās reformas turpināšanas iespējas, ir jābalstās uz rūpīgu ekonomisko un sociālo apsvērumu analīzi.

Tikšanās laikā pārrunāts arī jautājums, kā uzsāktas aktivitātes, lai piesaistītu Latvijai pieejamos Eiropas Savienības (ES) struktūrfondus nākamajam plānošanas periodam (2014.-2020. gadam). Valsts prezidents aicināja pēc iespējas ātrāk apstiprināt fondu izmantošanas noteikumus, lai līdzekļi pēc iespējas ātrāk nonāktu tautsaimniecībā.

Novadus radina pie reformas

Saeimas Ilgtspējīgas attīstības komisijas priekšsēdētājs Māris Kučinskis (ZZS) uz vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra Kaspara Gerharda (NA) pieteikto diskusiju par nepieciešamību veidot lielākus novadus raugās cerīgi, jo Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijas sēdē ministrijas pārstāvji varēja pamatot reformas nepieciešamību. Tajā pašā laikā viens no piedāvātajiem variantiem, kas paredz modeli ar 49 novadiem un deviņām lielajām pilsētām, viņaprāt, "neiztur nekādu kritiku, jo tas ir tas pats Sprūdža projekts bez pamatojuma". Otrs modelis paredz veidot 29 sadarbības teritorijas, kuru ietvaros pašvaldības var arī brīvprātīgi apvienoties, lasāms laikrakstā *Diena*.

Taču uz jautājumu, kas notiks ar reģionālo līmeni, Māris Kučinskis atbildi nesaņēma. Komisijai ir jāatsāk skatīt grozījumus Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumā, no kura ir svītrotas otrā līmeņa — apriņķa — pašvaldības, un tā gaida no Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) piedāvājumu, ko likt to vietā un kādu VARAM redz tagadējo piecu plānošanas reģionu nākotni. Uz jautājumu, cik ilgs laiks ministrijai vēl nepieciešams, lai šādu priekšlikumu sagatavotu, Kaspars Gerhards neatbildēja. M.Kučinskis *Dienai* atzina, ka komisija vēlas beidzot sagatavot likumprojektu izskatīšanai otrajā lasījumā. Ņemot vērā Gerharda jaunās iniciatīvas, projektā varētu noteikt piedāvātās reformas grafiku un deleģēt jaunās novadu kartes sagatavošanu. Šajā likumā paredzēts arī dot iespēju pašvaldībām brīvprātīgi apvienoties, kas pašlaik nekur nav noteikts.

Par nepieciešamību samazināt novadu skaitu jau pirms pāris gadiem runāja toreizējais vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs Edmunds Sprūdžs (toreiz Reformu partija), bet viņam nebija pat paša partijas atbalsta. K.Gerhardu atbalsta ne tikai Nacionālā apvienība *Visu Latvijai!*-TB/LNNK (NA), bet arī *Vienotība*, — partijas mērķis ir panākt, lai valsts simtgadi 2018. gadā Latvija sagaida ar stipriem novadiem. VARAM ierosina reformu īstenot reizē ar 2021. gada pašvaldību vēlēšanām. No ministra teiktā var saprast, ka ierosinājums par 49 novadiem un deviņām lielajām pilsētām radies Nacionālās apvienības iekšējās diskusijās. Konkurentiem ir iespaids, ka NA ir centusies apsteigt *Vienotību*. Zaļo un Zemnieku savienība (ZZS) ir daudz rezervētāka pret kolēģu iniciatīvām reformēt novadus.

Reformu paredzēts īstenot pietiekami ilgā laikā, kurā plānotas arī konsultācijas ar pašvaldībām, — to gaitā karti būs iespējams precizēt, un sarunas varētu ilgt līdz 2018. gadam. Līdz 2020. gada otrajai pusei Saeimai būtu jāpieņem likums, lai pašvaldību vēlēšanas varētu notikt jaunajos novados.

Kā novadu robežu iespējamo grozīšanu vērtē pašvaldību vadītāji?

HELĒNA STREIĶE, Aglonas novada domes priekšsēdētāja:

— Manas personīgās domas ir – neko nesasteigt. Vienu reformu esam jau piedzīvojuši, esam izanalizējuši kļūdas un panākumus, ko tā nesusi. Tāpēc šoreiz septiņas reizes jānomēra un tikai pēc tam jāgriež. Uzskatu, ka galvenais ir ievērot iedzīvotāju intereses, un tas, kā viņi varēs saņemt pakalpojumus. Kur cilvēki var saņemt banku sektora pakalpojumus, kas, piemēram, uzņēmējiem ir ļoti svarīgi? Preiļos bankas nav, Krāslavā – nav. Aglonas novada iedzīvotājiem jābrauc vai nu uz Rēzekni, vai Daugavpili. Tas pats attiecas uz medicīnas nozari. Kvalitatīvus pakalpojumus šajā jomā var saņemt Rēzeknē vai Daugavpilī. Sociālās iestādes Rēzeknē, Valsts ieņēmumu dienests, galvenā reģionālā policijas iestāde, vides dienests – Daugavpilī. Ja uzsākam kādu reformu, jādomā arī par ceļiem – kā tikt uz pakalpojuma saņemšanas vietu.

Domāju, ka jautājums par reformu uzsākts savlaicīgi, ka tiks izanalizēts novadu apvienošanas ekonomiskais pamatojums. Šajā jautājumā nedrīkst būt steiga un kaut kādu politisku interešu ievērošana. Vērā jāņem iedzīvotāju intereses.

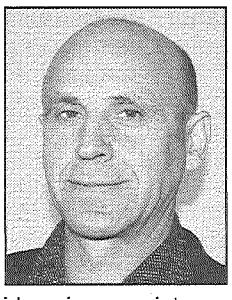

PĒTERIS ROŽINSKIS, Riebiņu novada domes priekšsēdētājs:

— Pagaidām atturēšos kaut ko iebilst, bet man nav saprotams, kāpēc, piemēram, mums pašlaik pēc valsts piedāvājuma ir jāveido vienas pieturas aģentūra, kur ieguldām lielus līdzekļus? Tāpat nav skaidrs, kāpēc vajadzēja izjaukt bijušos rajonus, ja tagad atgriežamies rajonu robežās? Arī pie varas esošie nevar vienoties, vajag vai nevajag reformu, jo vieni uzskata, ka tā ir, bet otri, — ka nav nepieciešama. Varbūt lai vispirms paši tiek skaidrībā un tikai pēc tam piedāvā reformēties.

Riebiņu novada izveidošanā kā pozitīvu lietu var minēt to, ka izdevies piesaistīt ļoti daudz Eiropas Savienības līdzekļu. Jājautā – vai tas būtu izdevies bez reformas? Grūti pateikt. Varbūt arī būtu izdevies.

Jaunajā modelī Riebiņu novadam ir piedāvāts pievienoties pie Preiļu novada. Domāju, ka šajā ziņā būs nepieciešama iedzīvotāju aptauja un viedokļu noskaidrošana.

MARUTA PLIVDA, Preiļu novada domes priekšsēdētāja:

— Vispirms jāiepazīstas ar visiem piedāvātajiem variantiem, jo tie publiskoti tikai nesen. Jāskatās labākais risinājums. Reforma nenotiks tik ātri, tās gala rezultāts varētu būt tikai 2021. gadā. Pašvaldību deputātiem tā būs ļoti liela atbildība iedzīvotāju priekšā – pieņemt tādu vai citādu lēmumu.

Mans viedoklis ir tāds, ka novadu veidošanas laikā rajonam nevajadzēja tik ļoti sadrumstaloties. Tajā laikā uz to raudzījos nevis no pašvaldības vadītājas, bet no iedzīvotājas skatupunkta. Tā bija kļūda – sadalīt rajonu vairākos novados, Protams, novadu izveide ap divām pilsētām — Preiļiem un Līvāniem – ir attaisnojama, bet kopumā tas nebija īsti pareizi, kā tika izveidoti vietējie novadi.

ANDRIS VAIVODS, Līvānu novada domes priekšsēdētājs:

— Vispirms nedaudz vēlos atcerēties pirmo teritoriālo reformu, kad 2000. gadā, apvienojoties Līvānu pilsētai, Rožupes un Turku pagastiem, izveidojās Līvānu novads (kā otrais novads Latvijā). 2009. gadā, noslēdzoties tā laika administratīvi teritoriālajai reformai, Līvānu novadam pievienojās arī Jersikas, Rudzātu un Sutru pagasti. No tā brīža Latvijā ir viena līmeņa 110 novadi un 9 republikas nozīmes pilsētas. Manā skatījumā tā bija pareizi virzīta reforma, jo rajoni sevi jau bija pilnīgi izsmēluši. Rajonos, kuros bija vienāda lieluma divas pilsētas, ieguvēja šobrīd ir tā pilsēta, kura nebija rajona centrs – Līvāni, Sigulda un Smiltene. Par šo drosmīgo lēmumu jāsaka paldies tā laika domes deputātiem un vadībai. Līvānu pilsētas un novada lauku teritoriju iedzīvotāji ir ieguvēji no novada izveides. Lielākā teritorijā ir lielākas iespējas piesaistīt profesionālākus darbiniekus, lielākas iespējas piedalīties projektos, efektīvāk var administrēt līdzekļus, bet ietaupīto ir iespēja ieguldīt attīstībā. Novadā tika centralizēta grāmatvedība, reorganizētas vairākas nevajadzīgas struktūras, kuru funkcijas pārklājās. Mēs pirmie ieviesām pagastu valdes. Tikai pēc vietējā mēroga jautājumu izskatīšanas pagastu valdēs, tie tiek virzīti uz domi. Lai gan valdēm ir tikai ieteikuma tiesības, tomēr komitejās un domes sēdēs deputāti ņem vērā to ieteikumus. Tas ir palīdzējis efektīvāk izlietot pieejamos līdzekļus, un tādā veidā ir izdevies nodrošināt līdzsvarotu visas novada teritorijas attīstību. Īpaši svarīgs Līvānu novadam ir iegūtais reģionālās attīstības centra statuss. Šo statusu ieguva pilsētas, kur bija rajonu centri, kā arī Smiltene, Sigulda un Līvāni.

Runājot par jauno reformu, vispirms jāteic, ka nevienā no šobrīd piedāvātajiem modeļiem Līvānu novadam nav paredzēts pievienot vēl kādu teritoriju. Lielas pārmaiņas gan varētu sagaidīt kaimiņu novadus. Piemēram, Preiļu novadam ir paredzēts pievienot Riebiņu un Vārkavas novadus. Aglonas novadu ir paredzēts pievienot Krāslavas novadam, bet Krustpils novadu paredzēts apvienot ar Jēkabpils un Salas novadiem. Tomēr gala lēmumu, kam pievienoties, pieņems pašu mazo novadu vadība, ņemot vērā iedzīvotāju viedokli. Piemēram, runājot par Aglonu, tai izdevīgāk būtu pievienoties Preiļu novadam. Arī Vārkavas, Krustpils un citiem novadiem ir izvēles iespējas.

Uzskatu, ka reformas mērķis nevar būt tikai teritoriālas izmaiņas (mazos novadus apvienojot vai pievienojot pie lielajiem centriem). Šoreiz jautājumam būtu jāķeras klāt kompleksi, ar plašāku skatījumu. Lai šo reformu īstenotu veiksmīgi, noteicēji ir iedzīvotāji, kuru piekrišana tad arī reformu virzītājiem ir jāpanāk. Tieši iedzīvotājiem ir jāredz, kā šī reforma uzlabos viņu dzīves apstākļus.

Valstij ir nepieciešamas tādas ministrijas kā aizsardzības, tieslietu, iekšlietu un ārlietu, bet daudzu ministriju lielākā daļa funkciju kopā ar finansējumu būtu jānodod spēcīgiem novadiem un plānošanas reģioniem, uz kuru bāzes varētu veidot otrā līmeņa nevēlētas pašvaldības – apriņķus, kas būtu daudz tuvāk iedzīvotājiem un arī spētu daudz efektīvāk šos līdzekļus apsaimniekot, radītu darba vietas speciālistiem tuvāk dzīvesvietai. Spilgts piemērs ir pasažieru pārvadājumi, kuru dotācijām valsts katru gadu izlieto ap 70 miljoniem eiro, lai dotētu lielus autobusus ar lielām izmaksām, bet ar nelielu pasažieru skaitu. Ja pasažieru pārvadājumus organizētu novadi, tad finansējums tiktu izlietots daudz efektīvāk un atbilstoši vietējo cilvēku vajadzībām. Līdzīgi ir arī ar vietējās nozīmes ceļiem, profesionālo izglītību un citām jomām.

Visām valsts iestādēm ir jābūt vienotai struktūrai, un to pārstāvniecība būtu jānodrošina visos novados. Piemēram, šobrīd ir rajonu tiesas, prokuratūra, bet būtu jābūt novadu tiesām un prokuratūrai. Arī Zemesgrāmatu tiesai, policijai, Lauku atbalsta dienestam, ieņēmumu dienestam būtu jābūt visos novados, tāpat pārējām valsts iestādēm.

Īstenībā mums valstī ir jāmaina pārvaldes sistēma. Šobrīd ir pierādījies, ka pārvaldes sistēma nestrādā – tā buksē, jo cilvēki nav apmierināti nedz ar politiķiem, nedz ministriju darbu. Lēmumi tiek pieņemti pārāk tālu no to izpildītājiem un bieži vien bez izpratnes par reālo situāciju. Sistēma nav efektīva un prasa būtiskas pārmaiņas valsts pārvaldē. Bet, lai to paveiktu, Saeimā jābūt cilvēkiem, kas ir ieinteresēti visas valsts attīstībā, kā arī spēcīgam premjeram.

Ja vienlaikus notiks jaunā administratīvi teritoriālā reforma, gan valsts pārvaldes reforma, gan funkciju nodošana "uz leju" ar visu finansējumu, tad arī iedzīvotāji jauno reformu varētu pieņemt un atbalstīt.

Diskusijas par teritoriālo reformu ir sākušās, atliek cerēt, ka tā tomēr neaprobežosies tikai ar novadu robežu pārzīmēšanu.

ANITA BRAKOVSKA, Vārkavas novada domes priekšsēdētāja:

— Esmu pret Vārkavas novada pievienošanu kādam citam novadam. Lai reformas īstenotāji pastāsta, kas tieši būs labāk mūsu novada iedzīvotājiem pēc pievienošanās. Kas būs sliktāk, to zinām jau tagad: pievienojoties citam novadam, būsim vēl lielāka nomale nekā pašlaik. Izskatās, ka mūsu valstij lauki un to iedzīvotāji nav vajadzīgi. Pēc apvienošanas iedzīvotājiem novada centrs būs vēl tālāk. Mani pārsteidz, ka tiek pamatots ar administratīvo izdevumu ietaupīšanu. Varbūt par priekšsēdētāja vietu štati un izdevumi arī samazināsies, taču iestādes, kurās iedzīvotāji saņem pakalpojumus, vienalga paliks. Šajā ziņā nesaskatu nekādu ietaupījumu.

Uzskatu, ka arī Eiropas fondi paliks tikpat nesasniedzami, kā līdz šim. Piemēram, Latgales programmas kritēriji ir tādi, ka praktiski laukiem šīs programmas atbalsts nav pieejams.

Esmu dzirdējusi pārmetumus, — jums, tik mazam ciemam, vajadzīgs pusmiljons ūdenssaimniecības sakārtošanai? Bet vai tad mūsu valstī nav jādzīvo labi ikvienam cilvēkam, neatkarīgi no tā, vai viņš mīt lielā pilsētā vai mazā ciemā? Valstij jārūpējas, lai iedzīvotājiem būtu labi neatkarīgi no tā, kur viņi dzīvo. Taču valstī nav attīstības stratēģijas, bet no mums tā tiek pieprasīta 30 gadiem uz priekšu.

Nesen ar lielu skubu likvidēja rajonus, šis process cilvēkos radīja šūmēšanos, nemieru. Izveidoja novadus. Iedzīvotāji pa šo laiku jau it kā aprada ar jaunajiem apstākļiem, nomierinājās, bet nu atkal jauna reforma. Valsts labāk būtu par lauku ceļiem rūpējusies, lai visas apdzīvotās vietas būtu ērti sasniedzamas, lai cilvēki nemuktu prom tāpēc, ka līdz dzīvesvietai dubļu dēļ nevar piekļūt. Ja valsts ieguldītu līdzekļus ceļu labošanā, tad nevajadzētu gatavot reemigrācijas plānus, cilvēki atrastu darbu tuvumā, strādātu tepat, nevis brauktu prom uz ārzemēm.

Vienmēr būs bagātākas pašvaldības, kā Pierīgā, un nabagākas – kā tas ir valsts nomalēs. Apvienošana tās nepadarīs bagātākas.

4. un 5. lappusi sagatavoja L.Rancāne

«Cerības» veidotāji šo svētīgo darbu nodod sv. Jāzepa aizbildniecībā

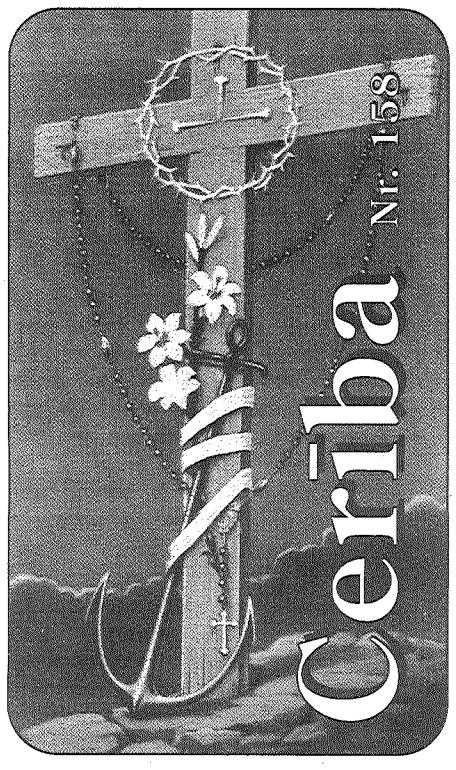

Godināsim svētos un lūgsimies par mirušajiem

Novembra sākumā mūs sagaida divas svarīgas lūgšanu dienas: Visu svēto svētki un Mirušo piemiņas diena. Lai gan pēc liturģiskā nozīmīguma šie svētki ir atšķirīgi, taču pēc svarīguma Baznīcas dzīvē tie ir līdzvērtīgi un savstarpēji saistīti.

Šīs abas dienas mūs aicina ticībā ielūkoties aiz robežas, kuru iezīmē nāve. Šī robeža vairākumam no mums šķiet biedējoša, un tas diemžēl ir normāli, jo nāve ir ienākusi pasaulē, kļuvusi par daļu no mūsu esamības pirmdzimtā grēka dēļ. Dvēseles atšķirtība no miesas ir vardarbīgs stāvoklis cilvēkam, tādēļ arī visa viņa iekšējā būtība pretojas nāvei, nevēlas to pieņemt. Bieži vien cilvēks negrib domāt par nāvi, par to, kas notiks pēc tam.

Reliģija kā saikne ar Dievu pretendē sniegt atbildes uz šiem dabiskā prāta līmenī grūti atbildamiem jautājumiem. Sava atbilde ir, piemēram, hinduismam, sava — islāmam, taču tikai Kristus piepilda apziņas tukšumu attiecībā uz dzīvi pēc nāves. Viņš to var tāpēc, ka ir patiess Dievs un patiess cilvēks, kurš augšāmcēlies, ir uzvarējis nāvi un ir devis mūžīgās dzīves apsolījumu. No Evaņģēlija redzam, ka gan draugi, gan ienaidnieki ir mēģinājuši uzzināt no Jēzus kaut ko par dzīvi Dieva valstībā, taču Jēzus par to vienmēr runājis līdzībās. Ne jau tādēļ, ka te būtu kas slēpjams vai informācija tikai izredzētajiem, bet gan tādēļ, ka nākamā realitāte ir tik skaista un diža, ka mūsu ierobežotais prāts to gluži vienkārši nevar uztvert.

Savā laikā tika celtas apsūdzības Galileo Galilejam par to, ka viņa heliocentrisma teorija esot pretrunā Bībeles mācībai. Un dižais zinātnieks, reizē arī kristietis, atbildējis: "Svētie Raksti nerunā par to, kā ir iekārtotas debesis, bet gan par to, kā debesīs nonākt." Arī Jēzus, runādams līdzībās par debesu valstību, norāda ceļu, pa kuru ejot mēs varam kļūt šīs Valstības cienīgi. Šis ceļš ir svētuma ceļš un sākas šeit virs zemes.

Svētums ir katra kristieša aicinājums – būt svētam tajā konkrētajā stāvoklī, situācijā un kalpojumā, kuru Dievs ir uzticējis. Piemēram, Svētā Bernadeta Subirū ir svēta ne tāpēc, ka redzēja Dievmāti, bet gan tāpēc, ka ar savu dzīvi darīja redzamu Dieva dzīves skaistumu. To pašu varam teikt arī par citiem svētajiem, kuriem dzīvē ir bijušas īpašas dāvanas un privilēģijas. Svētajai Terēzai no Kalkutas tika jautāts: "Kā viņa jūtas, ka visa pasaule viņu uzskata par svēto?" Uz šo jautājumu viņa, ilgi nedomādama, atbildēja: "Svētums nav greznība, bet gan nepieciešamība."

Svēttapšanas līdzeklis dvēselei ir mīlestība. Ļoti zīmīgi, ka jau pirmajos gadsimtos Baznīca tiek saukta par Dieva tautu, bet tās locekļi — par svētiem. Pateicoties svēto mīlestībai, Baznīca atjaunojās un ir stingra savā apustuliskajā darbībā. Baznīcas vēstures grūtajos brīžos tieši svētie ir vienmēr bijuši atdzimšanas un atjaunotnes avangards.

Visu svēto dienā godināms ne tikai mums pazīstamus svētos, bet arī nevienam nezināmus Dieva draugus, jo svētais apustulis Jānis runā par lielu pulku, ko neviens nevarēja saskaitīt no visām tautām, ciltīm, tautībām un valodām (Atkl. 7,9).

Nākošajā dienā pēc Visu svēto svētkiem lūdzamies par tiem, kas vēl ceļā uz svētlaimes vietu. Šo dienu saucam par Visu ticīgo mirušo piemiņas dienu. Šī diena tiek svinēta jau kopš 11. gadsimta sākuma. Lūgšanas par mirušajiem ir viena no vissenākajām kristīgajām tradīcijām. Dziļāku pamatojumu dod Svētie Raksti. Atklāsmes grāmatā lasām par Jauno Jeruzalemi — Debesu valstību, kurā "neviens aptraipīts neieies".

Daudziem cilvēkiem pēc nāves iet kā nopļautiem kviešiem vai zemē atrastam zeltam. Kvieši pirms novākšanas tiek saulē žāvēti. Zelts pirms laišanas apgrozībā tiek ugunī tīrīts. Šāds liktenis ir to cilvēku dvēselēm, kuri gan ir miruši žēlastības stāvoklī, bet ir palicis kāds ikdienišķs grēks vai arī kāds laicīgais sods par padarītiem grēkiem. Šādām dvēselēm laiks līdz pilnai gandarīšanai ir jāpavada šķīstītavā. Par šķīstītavu katoļu Baznīcas Katehismā lasām: "Tiem, kas mirst Dieva žēlastībā un draudzībā, bet nav pilnībā šķīstīti, lai gan viņiem ir nodrošināta mūžīgā pestīšana, izcieš pēc nāves šķīstītavu, lai iegūtu svētumu, kas nepieciešams viņiem ieiešanai Debesu priekā." (K.B.K.-1030)

Kristus saka: "Kas runā pret Svēto garu, tam netiks piedots ne šinī, ne nākošajā pasaulē." (Mt.12,32) No tā var skaidri secināt, ka daži grēki pēc cilvēka nāves var būt piedoti.

V.Derība. II Makabeiešu grāmatā lasām, ka lūgties par mirušajiem "Ir svēta un derīga doma". Vislabākā lūgšana par mirušajiem ir Sv. Mises upuris. Mūsu tēviem bija skaists ieradums vismaz reizi gadā lūgt Sv. Mises upuri par saviem piederīgajiem mirušajiem. Būtu svētīgi to arī turpināt jaunajām ģimenēm.

Sv. māsa Faustīna Kovaļska apraksta šādu notikumu. "Reiz naktī pie manis atnāca kāda mūsu māsa, kura bija mirusi pirms diviem mēnešiem. Es ieraudzīju viņu briesmīgā stāvoklī — visa kvēloja, seja sāpēs saviebta. Mana dvēsele trīsēja, nezinot, kur viņa cieš, vai ellē, vai šķīstītavā. Es divkāršoju savas lūgšanas par viņu. Nākošajā naktī ieraudzīju viņu vēl briesmīgākā stāvoklī. Biju pārsteigta, ka pēc manām lūgšanām viņa izskatījās vēl drausmīgāka. Es jautāju: "Vai manas lūgšanas tev nepalīdzēja?" Viņa atbildēja: "Nē!". Manas lūgšanas bijušas par labu citām dvēselēm. Tad es teicu:" Ja nepalīdz manas lūgšanas, tad vairs nenāc pie manis." Un viņa momentā pazuda. Es tomēr nepārtraucu par viņu lūgties. Pēc kāda laika viņa atkal atnāca pie manis, bet jau citādā stāvoklī. Viņas seja staroja, acīs mirdzēja prieks un viņa teica, ka man ir patiesa mīlestība uz tuvāko, ka manas lūgšanas daudzām citām dvēselēm bijušas par labu, un rosināja nepārtraukt lūgties par dvēselēm, kuras cieš šķīstītavā. Cik brīnišķi ir Dieva lēmumi." (Kat. Dzīve nr. 58)

Svētā Jāņa Hrizostoma vārdi liecina, ka jau no paša sākuma ar apustuļu rīkojumu Sv. Misēs lūgušies par mirušajiem, un viņš apgalvo: "Kristus Baznīcas paražas nav nekāda tukša ceremonija, bet Svētā Gara rīcība."

Lai šīs dienas mums palīdz caur Svētajiem izlūgt aizbildniecību pie Dieva un lai mirušajiem palīdz sasniegt Debesu Tēviju.

Dekāns J.Stepiņš

Lūgšana

Es pateicos tev, Kungs, par nepelnīto žēlastību, ka Tu ikvienam cilvēkam esi atvēris durvis uz pestīšanu. Tu, Visvarenais, ļāvi ciest un mirt savam viendzimušajam Dēlam, lai darītu mūs brīvus no kalpošanas grēkam un no mūžīgas nāves. Jēzus krusta upura nopelnu dēļ mēs esam izlīguši ar Tevi, pazīstam Tavu mīlestības likumu un drīkstam cerēt uz mūžīgo dzīvi Tavā valstībā.

Kungs, es lūdzu gudrību izprast Tavu gribu savā dzīvē un nerīkoties pret to. Atbrīvo mani no visiem šķēršļiem ceļā pie Tevis. Atbrīvo mani no egoisma un lepnības, no vēlmes iet vieglāko ceļu un gūt lielāko balvu. Kungs, apklusini manas domas un nodomus, kad tie nesaskan ar Tavu prātu. Apžēlojies, lai Jēzus asinis par mani nebūtu izlietas velti! Viņa, tava Dēla, nopelnu dēļ ļauj man būt Tavam pieņemtajam bērnam. Lai baudu šo nepelnīto dāvanu patiesībā un mierā un netiecos pēc citas atlīdzības.

Āmen

Vidsmuižas draudzes jaunieši Latvijas Jauniešu dienās Aizkrauklē

Lai veicinātu kultūras un garīgo vērtību attīstību jauniešu vidū, tuvinātu jauniešus Dievam, iegūtu jaunus iespaidus, draugus, no 18. – 20. septembrim Vidsmuižas draudzes desmit jaunieši: Dāvis Usāns, Madara Zalāne, Simona Tretjakova, Vairis Broks, Rinalds Tumāns, Matīss Sondars, Viktorija Lipatova, Miķelis Ūsāns, Matīss Ūsāns un Elizabete Vaivode kopā ar skolotāju Elzu Leimani devās uz Aizkraukli, kur notika Jauniešu dienas.

It visur varēja redzēt Jauniešu dienu logo, kas sevī ietvēra trīs daļas – sirdi, kompasu un trīs krāsu salikumu. Sirds ir cilvēka būtības kodols. Kompass ir virziens uz Dievu. Tā kā Bībele mums māca, ka Dievs neskatās uz izskatu, bet uz sirdi, varam teikt, ka ar sirdi mēs redzam Dievu. Sirds ir tā, kas norāda uz Dievu un ļauj atpazīt Viņa gribu mūsu dzīvē.

Aktivitātes Jauniešu dienās tika saistītas ar pāvesta Franciska izvēlēto moto no Svētajiem Rakstiem Jauniešu dienām visā pasaulē: "Svētīgi sirdsšķīstie, jo viņi Dievu redzēs" (Mt 5, 8). Tādējādi arī Jauniešu dienu tematika Aizkrauklē ietvēra jautājumus par zēnu un meiteņu attiecībām, par sievišķo un vīrišķo identitāti.

Vidsmuižas draudzes jaunieši pasākumu Aizkrauklē atzina kā vienu no spilgtākajiem šī gada notikumiem.

"Latvijas jauniešu dienu 2015" atklāšanas pasākumā Aizkraukles novada kultūras namā piedalījās arī Romas katoļu baznīcas arhibīskaps Zbigņevs Štankevičs. Savā uzrunā viņš runāja par laimes atslēgu, par to, ka ikviens no mums vēlas būt laimīgs un kā to sasniegt.

Jauniešu dienu programmā bija iekļautas vairāk nekā 20 darba grupu izvēles, no kurām iespējams izvēlēties divas. Grupu tēmas un mērķi bija ļoti dažādi – sākot no aktīvām, mākslinieciskām un radošām grupām līdz dziļām, garīgām un teoloģiskām, līdz ar to Jauniešu dienu laikā katrs atrada sev piemērotāko.

Profesionāļu vadībā jauniešiem bija iespēja apgūt laikmetīgo deju ar horeogrāfi Ingu Raudingu, perkusiju spēli kopā ar Matīsu Akurāteru, bija anekdošu pēcpusdiena kopā ar Latvijas populārāko komiķi Jāni Skuteli, darba grupa *stand-up* komēdijas prasmju apgūšanai, futbola spēle kopā ar Latvijas garīdzniekiem, varēja izpaust māksliniecisko radošumu vizuālās mākslas sekcijas aktivitātēs – stikla un ikonu apgleznošanā. Bija arī citas interesantas teorētiskas darba grupas.

Aizkustināja izglītojošās un vērtīgās lekcijas par zēnu un meiteņu identitāti un savstarpējām attiecībām, par sevis atrašanu dzīvē, uzdrīkstēšanos un drosmi. Tās vadīja iedvesmojoši lektori no Latvijas, Lietuvas un Somijas. Bija viesi arī no Slovākijas un Polijas. Koncertēja grupa "Dabasu Duravys", muzicēja mūziķis Valdis Indrišonoks, Rīgas gospeļkoris. Jauniešu dienu centrālais notikums mūzikā bija pasaules slavenās apvienības "The Kelly family" dalībnieka Maikla Patrika Kellija unikālais koncerts.

Šī bija spilgtu notikumu, prieka un jaunu draudzību nedēļas nogale. Jauniešiem bija iespēja attīstīt radošos talantus, remdēt ticības slāpes un paplašināt intelektuālās zināšanas. Mūsu jauniešiem īpaši patika pasākumi, kuros varēja apgūt deju soļus, dziedāt, slavēt Dievu mūzikā un vārdos. Aizkustināja ārzemju un pašmāju lektoru uzrunas un bīskapu atbildes uz jauniešu uzdotajiem jautājumiem. Caur liecībām un mūziku profesionālu kristīgo mūziķu izpildījumā sestdienas vakars kļuva par īpaši svētīgu.

"Latvijas Jauniešu dienas 2015" noslēdzās ar sirsnīgu un aizkustinošu svēto Misi svētās Terēzes no Bērna Jēzus Aizkraukles katoļu baznīcā. Svēto Misi vadīja un sprediķi sacīja Romas katoļu Jelgavas diecēzes bīskaps Antons Justs. Pēc Mises viņš deva individuālu svētību visiem, kas to vēlējās.

E.Leimane,
Galēnu pamatskolas skolotāja

ZEMES DZĪVE IR ĪSS MIRKLIS, SALĪDZINOT AR MŪŽĪBU.

Māras Zemes bērnu svētceļojums uz Poliju konsekrēto personu gadā no Vidsmuižas draudzes

Nobeigums. Sākums "Novadnieka" 25. augusta un 22. septembra numurā.

Saņemot dvēseles un miesas stiprinājumu, ar pacilātu noskaņojumu un prieku sirdīs devāmies uz nākamo svētvietu – **Stočku Kļaštornu.** Arī šajā vietā ticīgie īpašā veidā godina Jaunavu Mariju. Barokālās bazilikas galveno altāri grezno Miera Karalienes brīnumdarītājas stājglezna, kura atvesta no Romas 1641. gadā. Atšķirībā no iepriekšējām tā iespiedās atmiņā ar lielo izmēru (augstums 2,30 m, platums 1,60 m). Te ļoti spēcīgi skan aicinājums lūgties par mieru, kāds vairāku tautu starpā ir sagrauts vai apdraudēts. Mariāņu tēvs Kristaps atklāja, ka viņš un draudze katru dienu īpašā veidā lūdz Dievu par miera atjaunošanos kaimiņu zemē Ukrainā.

Stočka Kļaštorna konfiscētajās klostera telpās socsistēmas valsts varas pārstāvji no 1953. līdz 1954. gadam apcietinājumā turēja kardinālu Stefanu Višinski. Šajā laikā posmā cienījamais Baznīcas vīrs sevi pilnīgi uzticēja Miera Karalienei un veiksmīgi pārvarēja visas neērtības un grūtības, ar kurām viņš bija spiests saskarties. Tēvs Kristaps iepazīstināja ar dzīvojamo telpu un apstākļiem, kādos vajadzēja uzticīgajām Dieva kalpam atrasties. Neskatoties uz vājo fizisko veselību, tomēr garā neviens viņu nespēja salauzt.

Varmijas novadā ir tāda vieta, kuru sauc par "Vilku midzeni". Faktiski tas bija viens no Ādolfa Hitlera slepenajiem komandpunktiem II pasaules kara laikā, kur viņš pavadīja vairāk kā 800 dienas, lai gan tur bija paredzējis uzturēties kādas trīs nedēļas. Kara izraisītājs cerēja, ka izdosies operatīvi ieņemt Maskavu un ātri pabeigt karu. Netipiskajā biezu betona bloku ciematiņā, kurš tika izvietots mežā, bija izveidota visa infrastruktūra — dzīvojamas ēkas, viesnīca, dzelzceļa stacija, elektrostacija, lidostas un citi svarīgi objekti. Te atradās slavenā šifrēšanas mašīna *enigma,* kuru virtuāli uzlauza poļu fiziķi. Pateicoties tam, ka tika pārtverta svarīga informācija, izdevās karu saīsināt un no nāves pasargāt daudzus tūkstošus cilvēku dzīvību. Ieraugot milzīgos saspridzinātos betona blokus, varētu padomāt, kāds sakars šāda tipa objektam ar svētceļojuma kontekstu. Drūmās realitātes paliekas ir vēstījums katram mūsdienu cilvēkam un liek aizdomāties par to, uz kādām nežēlībām un iedomām spējīgs cilvēks, kas sevi nostāda Dieva vietā.

Pirms doties uz naktsmītni, dienas nogalē iegriezāmies trešajā svarīgākajā Mazūrijas novada svētvietā, kura veltīta vissvētākās Jaunavas Marijas Apmeklēšanai. **Svientas Lipkas** nelielais ciematiņš kā daudzu svētceļnieku vieta pazīstama jau no XV gadsimta. Viss sākās ar to, ka vienā no liepām parādījās Dievmātes figūriņa ar Jēzus Bērnu uz rokām. Līdz ar protestantu ienākšanu Prūsijas teritorijā, 1525. gadā ar likumu jebkāds katoliskais kults oficiāli tika aizliegts. Jaunās ticības iespaidā ienaidnieki svētās Marijas statuju iemeta ezerā un liepu nocirta. Tās vietā uzstādīja karātavas. Neskatoties uz draudiem, tomēr cilvēku sirdīs pretiniekiem neizdevās iznīcināt ticību Dievam. Ticīgie vienalga slepus naktī nāca lūgties uz šo vietu. Tajā laikā notika vairāki izdziedināšanas brīnumi. Kad izveidojās no jauna labvēlīgākie apstākļi, viss atjaunojās.

Svientas Lipkas vēlā baroka bazilika ievērojama ar unikālam ērģelēm, kuras uzbūvētas 1721. gadā. Svētceļnieku uzmanību piesaista ne tikai ērģeļu prospekts, kas ir viens no skaistākajiem Eiropā, bet arī kustīgas eņģeļu un svētās Marijas figūriņas, kuras tiek darbinātas koncerta laikā, atskaņojot attiecīgus skaņdarbus. Klāt pie tā visa patīkamu pārsteigumu sagādāja jezuītu tēvs, kurš grupu no Latvijas uzrunāja latviešu valodā.

Tā nemanot pienāca pēdējais vakars Polijā un pēc sātīgām vakariņām atlika nosēsties aplī ap ugunskuru, noslēgt *eņģeļu spēli,* kura risinājās gandrīz visa svētceļojuma laikā. Pie reizes bija brīnišķīga iespēja padalīties ar iespaidiem. Katram bija kaut kas sakāms, ka rezultātā ģimeniskais pasākums turpinājās līdz vēlai stundai.

Ar vakara emocionālo pasākumu svētceļojums vēl nebija noslēdzies. Vēl gaidīja kāds jauks notikums – ceļojums ar kuģīti pa Mazūru ezeriem. Kādreiz pa šiem ezeriem ar smailīti brīvajā laikā airējās priesteris, tad bīskaps Karols Voitila – tagadējais svētais Jānis Pāvils II. Svētceļniekiem došanās ar ūdens transportu no Mikolajkiem un Ru- ciane – Nidu atgādināja Jēzus ceļojumu kopā ar apustuļiem pāri Galilejas ezeram un arī to, ka mums vienmēr savās ikdienas gaitās jādodas kopā ar Pestītāju, lai veiksmīgi sasniegtu otro krastu.

Paldies Dievam, kas rūpējās un sargāja svētceļniekus visu maršruta laiku, kur neizpalika Svētās Mātes un sargeņģeļu klātbūtne un aizbildniecība. Paldies visiem labas gribas cilvēkiem, kas iesaistījās organizatoriskajā darbā un to atbalstīja ar savām lūgšanām. Svētceļojums nekad nevar beigties. Tam jāturpinās, veidojot sevī un ap sevi kristīgo atmosfēru.

Priesteris Č.Mikšto

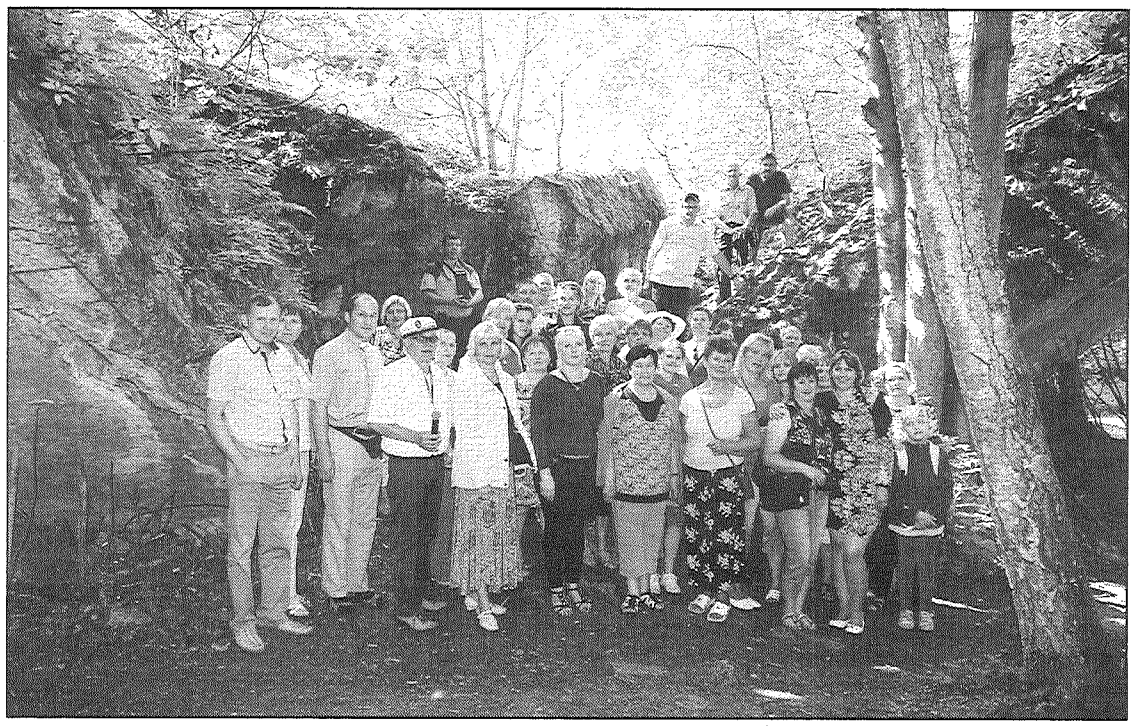

● **Ādolfa Hitlera slepenais komandpunkts „Vilku midzenis" arī pēc daudziem gadiem rada drūmas emocijas.**

● **Viens no ceļojuma jaukākajiem notikumiem – brauciens ar kuģīti pa Mazūru ezeriem. Kādreiz te smaiļojis bīskaps Karols Voitila – vēlākais pāvests Jānis Pāvils II.**

BAZNĪCAS ZIŅAS

Rēzeknes — Aglonas diecēzē jauns diakons

27. septembrī Rēzeknes Jēzus Sirds katedrālē V.E. bīskaps Jānis Bulis par diakonu iesvētīja **Filipu Davidoviču,** kas nāk no Polijas, Ļubļinas. Viņš ir studējis Varšavas Garīgajā seminārā, bet pēc tam ieradās Latvijā. Pirmo gadu viņš pavadīja Ogrē, kur pie prāvesta Konstantīna Bojāra mācījās latviešu valodu. Pēc diviem Rigas Garīgajā seminārā pavadītiem gadiem viņš devās uz Sanktpēterburgu, kur šī gada maijā pabeidza Sanktpēterburgas Garīgo semināru un ieguva teoloģijas bakalaura grādu Laterāna Pontifikālajā universitātē.

Pēc diakona svētībām F.Davidovičs sacīja: "Pateicos Dievam, kurš man deva spēju atpazīt un uzturēt sevī šo aicinājumu, kā arī spēku grūtību mirkļos, ļaujot nonākt līdz šai dienai." Diakons turpmāk kalpos kādā no Rēzeknes — Aglonas diecēzes draudzēm.

Priesteriem izniegti jauni nomināti

Rēzeknes — Aglonas diecēzes bīskaps Jānis Bulis septembra beigās izsniedza nominātus pieciem priesteriem.

✔ Priesteris **Viktors Petrovskis** ir atbrīvots no Rēzeknes Jēzus Sirds katedrāles prāvesta pienākumiem un iecelts par Barkavas un Stirnienes draudzes prāvestu.

✔ Priesteris **Arturs Mozga** ir atbrīvots no Daugavpils Vissvētākās Jaunavas Marijas Bezvainīgās Ieņemšanas draudzes vikāra pienākumiem un iecelts par Raipoles, Rundēnu un Istras draudzes prāvestu.

✔ Priesteris **Rinalds Broks** ir atbrīvots no Raipoles, Rundēnu un Istras draudzes prāvesta pienākumiem un iecelts par Rozentovas un Feimaņu draudzes prāvestu.

✔ Priesteris **Imants Petrovskis** ir atbrīvots no Feimaņu draudzes prāvesta pienākumiem un turpinās pildīt Ciskādu un Ozolmuižas draudzes prāvesta pienākumus.

✔ Priesteris **Vladimirs Gussevs** OP ir atbrīvots no Rozentovas draudzes prāvesta pienākumiem un atgriezīsies dzīvot dominikāņu kopienā.

Aglonā notiks ērģelnieku kursi

Divas dienas, **27. un 28. oktobrī,** Aglonas bazilikā uz kursiem pulcēsies ērģelnieki. Kursus vadīs Juris Zarāns, Ieva Rozenbaha, Andžella Goba, Ilze Reine, Jacinta Ciganoviča, Zigrīda Rusiņa, diriģenti būs Ieva Lazdāne un Jānis Gruduls. Kursu dalībniekiem būs iespēja saņemt arī individuālas konsultācijas dziedāšanā, kā arī liturģiskajā ērģeļspēlē.

RŪPĒJIES PAR DVĒSELI, JO NE GARS SAŅEM NO MIESAS, BET MIESA NO GARA.

Kumelīšu tēja varētu nodrošināt garāku mūžu

Pētnieki uzskata, ka kumelīšu tēja var paveikt daudz vairāk nekā tikai nodrošināt labu naktsmieru – tā varētu paildzināt arī mūsu mūžu.

Sievietēm pēc 65 gadu vecuma, kuras regulāri dzer kumelīšu tēju, ir par 28% mazāks priekšlaicīgas nāves risks salīdzinājumā ar tām, kas šo tēju nelieto.

Pētnieki atklāja kumelīšu aizsargājošās īpašības, kad analizēja 1677 ASV dzīvojošu meksikāņu – amerikāņu dzīvesveidu un ikdienas paradumus. Veselības problēmu koriģēšana un veselīgu paradumu ieviešana, un kumelīšu tējas dzeršana bija viens no nemainīgiem faktoriem, kas ietekmēja dzīves ilgumu. Kopumā 14% pētījumā iesaistīto vīriešu un sieviešu regulāri dzēra tēju.

Dīvaini, ka tējas pozitīvais efekts nebija vērojams vīriešiem (iespējams, tāpēc, ka viņi tēju nedzer tik bieži kā sievietes). Pētnieki no Teksasas universitātes uzskata, ka, iespējams, sievietes vairāk paļaujas uz tradicionāliem tautas medicīnas līdzekļiem. Tomēr viņi joprojām nav pārliecināti, kā tēja var palīdzēt pagarināt mūžu.

Citos pētījumos atklāts, ka kumelīšu tēja pazemina holesterīna līmeni un darbojas kā dabīgs antioksidants, antibakteriāls un pretiekaisuma līdzeklis.

Tauku dēļ nerodas sirds slimības

Gadiem ilgi esam saņēmuši nepareizu padomu par sviesta un citu taukvielu lietošanu – šīs taukvielas nepaaugstina holesterīna līmeni vai sirds slimību risku. Kā vēstī kāds jauns pētījums, norādījumi, kas radīja miljardiem vērtu maztauku industriju, balstīti uz faktiem, kuriem nav gandrīz nekādu pierādījumu.

Veselības aģentūras mums vairāk nekā 30 gadus centušās iegalvot, lai mazāk lietojam taukus un izvēlamies liesāku ēdienu, bet, kā saka pētnieki no Rietumskotijas universitātes, nekad nav ticis pierādīts, ka taukiem ir kāda saistība ar augstu holesterīna līmeni.

Pētnieki analizēja pierādījumus, kas bija pieejami laikā (1977. gadā ASV un 1983. gadā Lielbritānijā), kad tika sākta maztauku kampaņa, un atrada sešus pētījumus, kuros bija iekļauti 2467 vīrieši un sievietes, kas vidēji piecus gadus ievēroja septiņas dažādas diētas. Visos pētījumos, kas bija publicēti pirms 1983. gada, tika apskatīta ar uzturu uzņemto tauku saistība ar holesterīna līmeni asinīs un sirds slimību veidošanos. Pārbaudījumu laikā bija fiksēti 740 nāves gadījumi un 423 no tiem bija izraisījusi kāda sirds slimība, taču taukvielu ierobežošana uzturā nesamazināja nāves gadījumu skaitu, pat ne to, kuri bija saistīti ar sirds slimībām. Tiesa, taukvielu ierobežošana pazemināja holesterīna līmeni.

"Tas šķiet nesaprotami, ka ieteikumam, kas lika mainīt uzturu 220 miljoniem amerikāņu un 56 miljoniem Lielbritānijas iedzīvotāju, ir pretrunīgi rezultāti, kas iegūti pētījumā ar nelielu skaitu neveselīgu ļaužu,"skaidro galvenā pētniece Zoī Hērkomba." Šos uztura padomus ne tikai būtu nepieciešams pārskatīt, tos vispār nevajadzētu publiskot."

Antibiotikas var izrādīties bērnu aptaukošanās iemesls

Ja bērni pārāk bieži lieto antibiotikas, viņiem paaugstinās risks iedzīvoties liekajā svarā. Zinātnieki atzīst, tāda ir "bioloģiskā cena", kuru maksāsim vēlāk un par kuru ārsti, izrakstot antibiotikas, pat neaizdomājas.

Zāles zarnās rada īstu jucekli un pilnībā maina zarnu mikrofloru. Kā saka zinātnieki no Ņujorkas universitātes Medicīnas skolas, zarnu traktā mīt miljardiem mikrobu, un nevienam nav ne jausmas, kādas sekas var radīt līdzsvara izjaukšana. Turklāt antibiotikas iespaido arī kaulu augšanu.

Tā kā ārsti vadās pēc pieņēmuma, ka antibiotikas ir nekaitīgas, viens bērns ASV līdz 10 gadu vecumam ir saņēmis vidēji desmit antibiotiku kursus. Cena par šādu attieksmi var izrādīties daudz augstāka, nekā spējam iedomāties.

Laboratorijas eksperimentos ar pelēm zinātnieki atklājuši, ka divas plaši lietotas antibiotikas – tilozīns un amoksicilīns – pārveido organisma vielmaiņu, radot noslieci uz aptaukošanos. Tās arī kavē kaulu augšanu.

Taču ilgtermiņa sekas ir tieši saistītas ar antibiotiku ietekmi uz zarnu mikrofloru.

Kā sagatavot jumtu ziemai

Rudenī jumtam sākas galveno pārbaudījumu laiks – lietavām seko ziemas sniegs, tad pavasara saulē kūstošie apledojumi. Tāpēc labāk jumtu rudenī sakārtot tā, lai ziemā nenāktos kost pirkstos. "Ziemas atnākšana līdzi nesīs aktuālo jautājumu, ar kuru būs jārēķinās visiem namīpašumu saimniekiem, – jumtiem lietū un zem sniega būs paaugstināta slodze. Tādēļ rudenī savlaicīgi jāveic jumta seguma sakārtošanai nepieciešamie darbi. Lai cik kvalitatīvs būs jumta segums, ja tas netiks kopts, pastāv risks ar laiku iedzīvoties apjomīgos ēku konstrukciju bojājumos," atzīmē SIA "Kompānija Avotiņi" komercdirektors Pavels Rudkovskis.

Jumtam jāmazgājas

Apsūnojis jumts sajūsmina tikai sentimentāli noskaņotus indivīdus. Saimniekam jumta sūnas ir parazīts, no kura jāatbrīvojas. Visvairāk apsūno jumta ziemeļu puse, jo tā saņem mazāk saules siltuma un veidojas sūnošanai labvēlīgāki apstākļi. Vairāk apaug poraini jumta klājumi, mazāk tas skar modernos, krāsotos metāla jumtus, kuru gludā virsma neļauj tur noturēties netīrumiem, kas veido sūnu bāzi. Kapara jumti neapaug nemaz, jo kapara sāļi sūnas iznīdē. Jumta estētiskā skata mazināšanās ir tikai mazākā problēmas daļa, daudz svarīgāk ir, ka apsūnošanās rada kaitējumu pašam jumta segumam. Īpaši tas attiecas uz porainiem jumta segumiem, piemēram, ruberoīdu "TechnoNICOL", bituma dakstiņiem "Shinglas", bituma loksnēm "Onduline" un bezazbesta šīferi "Eternit". Sūnu sakņu sistēmai nostiprinoties materiālā, tas nepārtraukti saglabā mitrumu, turklāt sūnas un aļģes barojoties izdala kodīgas vielas, kas, pakāpeniski saēdot jumta segumu, rada bojājumus. Tie arī attiecīgi samazina jumta seguma kalpošanas laiku.

Sūnas noteikti jānotīra. Visefektīvāk to var izdarīt ar augstspiediena mazgātāja ūdens strūklu. Mazgāšanu sāk no jumta kores, pakāpeniski strūklu virzot uz leju, līdz visi netīrumi aizskaloti. Ja iekārtas nav, to var aizņemties. Ūdenim var pievienot autošampūnu vai citu mazgājamo līdzekli. Mīkstie jumta segumi jātīra pēc iespējas saudzīgāk, lai saglabātu to ārējo kārtu. Porainam koka, māla un betona jumtam gružu nostumšanai izmanto metāla špakteli un birsti, taču krāsotam metālam un akmens smalcei gan nekāda skrāpēšana nav pieļaujama. Apstrādājot ar akmens smalci klātu virsmu, jāraugās, lai strūkla nav pārāk spēcīga. Tāpat sūnas no jumta un ūdens noteces sistēmām var notīrīt, mehāniski nogrūžot ar špakteļlāpstiņu un nomazgājot jumtu ar birsti garā kātā. Ūdenim var pievienot parasto mazgāšanas līdzekli.

Pēc mazgāšanas jumtu der pārklāt ar kādu piemērotu antiseptiķi. Virsmu mazgā, virzoties no augšas uz leju. Darba laikā pa jumta klājumu nevajadzētu staigāt, bet gan izmantot speciālas kāpnes. Vislabāk neļaut sūnām nemaz izaugt. Piemēram, pie jumta kores stiprina speciālas kapara plāksnes – lietus ūdens gar tām notekot jonizējas, izmainot sūnu iecienīto skābo vidi. Veikalos pārdod arī efektīvus fungicīdus, ar kuriem apstrādātās sūnas, ķērpji, pelējums un aļģes pašas izžūs un nobirs. Tāds ir, piemēram, biocīds "Icopal" (Green slime remover), ko atšķaida ar ūdeni (1:20) un klāj uz apstrādājamās virsmas ar lejkannu, otu vai slotu. Pēc tam 36 stundas ļauj līdzeklim iedarboties. Nogulas notīra, aplaistot ar augstspiediena šļūteni vai aizslaukot ar slotu. Jumta apstrādei nepieciešams saulains laiks bez nokrišņiem, kas šo ķīmiju varētu ieskalot augsnē (šķīdums ir aktīvs un to nedrīkst liet tieši virsū zālei un augiem). Katram no jumtu veidiem ir savs piemērotākais fungicīds, ko vislabāk zinās jumtu materiāla tirgotājs. Preparātos ir ķīmiski aktīvas vielas, tāpēc jāizvairās no to nonākšanas ūdenstilpēs un notekūdeņos. Pirms apstrādes jāapsedz lietas, kuras vēlāk var nonākt saskarē ar cilvēkiem. Darba laikā jālieto specapģērbs, gumijas cimdi un brilles.

Krāsošana

Ja metāla jumti ar laiku izbalējuši, to toni vislabāk atjauninināt, uzpūšot plānā kārtiņā līdzīgu autokrāsu. Ja jumts jākrāso, vispareizāko krāsas recepti zinās jumtu materiāla tirgotājs. Viļņveida lokšņu bituma virsmas var atjaunot ar bituma krāsām. Tā kā loksnes ir elastīgas, krāsojumam nav garantijas, taču vadošās krāsu ražotājkompānijas par to ir padomājušas.

Ar akmens masu klātus šindeļus, tāpat kā māla un betona dakstiņus var apkopt ar krāsām, kas piemērotas āra darbiem minerālām (akmens, cements u. c.) virsmām. Ar "Sadolin" krāsām "Tagmalink" var noklāt viļņotā šīfera jumtus, toties "Caparol" sākusi izgatavot speciālu krāsu "Onduline" jumtiem. Krāsošanai labāk izvēlēties sausu laiku bez karstas saules. Uzklāšanai piemērota gaisa temperatūra no +5 °C līdz +30 °C (optimāli ir +18 °C) un gaisa relatīvais mitrums līdz 80%. Labāk darboties dienas vidū, lai procesu netraucētu rīta un vakara rasa. Ja nav spēka pašam sakopt un pārkrāsot savu jumtu, to gatavas izdarīt specializētās firmas.

Gaišreģe Vanga: 22 priekšmeti, kam jābūt katrā mājā

Šo priekšmetu nozīmi Vanga atklāja kādai žurnālistei un piekodināja publicēt un paziņot to visai pasaulei. Toreiz Bulgārija atradās PSRS ietekmē, un gaišreģi uzraudzīja gan bulgāru, gan krievu specdienesti. "Par šo priekšmetu nozīmi paziņosi tikai pēc 25 gadiem, agrāk nedrīkstī" — tā teica Vanga. Vēlējums tika izpildīts noteiktā laikā. Dīvaini tas, ka šie priekšmeti arī citur pasaulē un pie mums Latvijā ir godāti. Varbūt tikai Vanga prata izskaidrot to nozīmi.

1. Pakavs. "Turi pakavu laimei pie ieejas mājā, veiksme lai ceļu uz tavu māju atrod, veiksme vienmēr ir zirgā, bet zirgam ir vajadzīgs pakavs".

2. Ķiploks. "Ja gribi pasargāt sevi un savus tuvākos no noskaušanas, lāsta un citu melnu spēku iedarbības. Ķiploks ir mājas enerģētikas tīrītājs, ja nešķīstais parādīsies, tad arī uzreiz aizmuks. Vajag galviņu iekarināt cilvēku pulcēšanās istabā pie griestiem, ja sažūst, atjaunot."

3. Medus. "Medus mājās — labklājība mājās. Bites pienes medu un no tā pārtiek, medus gari vēlē labu un mīl saldu, tie ir jācienā ar medu, lai viņi strādā uz veiksmi un labklājību. Medus nozīmē augstas darbaspējas, tas ir bišu izturības radīts produkts, tāpēc ir tik augstvērtīgs arī enerģētiski.

4. Āboli. "Ja vēlies, lai mājā vienmēr valdītu laime un sātīcība, virtuvē vienmēr jābūt noliktam ābolam, kuram nav jāpieskaras un kamēr tas tur būs, mājā nebūs skumju." Vai nav tāds teiciens" strīda ābols"?

5. Dažādas adatas. "Lai pasargāt sevi un savus tuvākos no noskaušanas, ļaunas acs, iespraudiet zem apģērba atloka drošības adatu, der arī matu spraudes, brošas."

6. Zvaniņi. "Ļaunie gari nemitināsies pie zvaniņu dzidrajām skaņām. " To izskaidrojumu, nozīmi nav grūti izprast — pajūga zvārguļi, baznīcu zvani, govīm ganībās zvans, pēc fenšui — vēja zvani, zvans pie durvīm. Varbūt, mums nezinot, tie ir sargājuši, sargā un sargās arī turpmāk.

7. Velteņi. "Liktens ir devīgs, lai vienmēr saņemt likteņa dāvanas, iegādājies velteņu pāri, turi tos savās mājās, lai liktenim vienmēr būtu kur tev dāvanas iebērt."

8. Ceļotāja spieķis. "Ja vēlies, lai tevi nepiemeklē dažādas likstas, kad esi projām no mājām, tev noteikti vajag turēt mājās spieķi. Spieķis glabās labu enerģiju tavās mājās un palīdzēs atbrīvoties no negatīvās enerģijas, ko iegūsi ceļojot. To izgatavot vari pats, izvēloties mežā tev tīkamo koku."

9. Ziepes. "Jūs steidzaties dzīvot, palaist kaut ko garām, virspusēji uztverat lietu būtību. Jums negribas veltīt dažas minūtes lietu būtībai, kuras izmantojat savā dzīvē. Ziepes jūs izmantojat fiziskai tīrībai, savukārt to nozīme ir daudz plašāka. Mājās jātur visparastākās ziepes, tās palīdzēs jūs atmazgāt no visādiem mošķiem un ļaunumiem.

10. Sveces. "Sveces saglabā un uztur enerģiju mājās. Vaska svecēm piemīt īpaša enerģija. Es pastāstīšu, kādas sveces kādos gadījumos ir piemērotas, bet ar tām jārīkojas ļoti uzmanīgi, var gan ļoti palīdzēt, gan kaitēt. Ar baznīcas degošu sveci izstaigājam savu māju, sākumā liesma kūp, sprakšķ, tad paliek mierīga un visa svece izdeg, labi atstāt to degot naktī. Tā tīra māju pēc viesiem, nepatīkama cilvēka. Izslēdziet elektrību, izbaudiet dzīvās uguns enerģiju, tā brīnumaino maģiju. Jo vairāk sveču ir mājās, jo labāk.

11. Spogulis. "Apaļš spogulis labo saglabā. Ja tāds mājās būs, laime šo māju neatstās, bet ar spoguli paliek. Sargieties no stūrainiem spoguļiem, stūros viss negatīvais uzkrājas".

12. Vēja rādītājs. "Katrs, kas vēju savaldīs, nezinās bēdu. Kas izdarīs, lai vienmēr būtu ceļa vējš, nebūs vientuļš un nelaimīgs. Pajautā vējam, no kurienes laimi pūtīs. Iegādājies sev mājās vēja rādītāju, runājies ar to."

13. Zivju zvīņas. "Zivju zvīņas ir klāt viena pie otras, tā arī naudiņa nāks viena pie otras". Vajag turēt mājās maisiņu ar zivju zvīņām."

14. Tamboradata. "Makšķerē laimi uz tamboradatas āķa. Izmaķšķerē zivtiņu ar zvīņām. Lai būt pārtikušam, ir jānoķer dzīves īstais aicinājums, nenāks bagātība bez pūlēm. Turi mājās tamboradatas āķi, bet noteikti metāla, jo tam ir pievilkšanās spējas."

15. Vilnas dzijas kamols. "Vēlies sameklēt savu laimi? Vēlies justies piederīgam šajā dzīvē? Vēlies būt kopā ar saviem mīļajiem? Mājās ir jābūt vilnas kamolam."

16. Asināmais. "Lai redz tavi neredzamie ienaidnieki, ka tu vari uzasināt savu ieroci pret tiem. Atjauno, neļauj novecot, uzasini, lai nelaimi uzvar un naudu piesaista."

17. Dzintars. "Mājās ir jābūt saulītei, kas sveķos sastingusi. Noteikti dzintaru turi mājās, lai tev būtu galva skaidra, un tavs liktens izprotams."

18. Smilšu pulkstenis. "Stiklā laiks ir sastindzis un par smilti pārvērties. Kā gribi, tā grozi — vari turp, vari atpakaļ. Kad tu sāksi pār laiku pārvaldīt, pieradināt smilšu pulksteni, būs tas tev gan draugs, gan palīgs grūtā brīdī. Arī kā rotājums mājai būs, ar ko skatienu vilinās. Kam mājās nav smilšu pulksteņa, tie nesaudzē laiku savā mājā, nepilda savus solījumus, nav tālredzīgi. Ja kādam vēlies ļoti palīdzēt, uzdāvini smilšu pulksteni."

19. Palma un pūpoli. "No dateles kauliņa palmu izaudzē, lai tā tevi un tavu māju sargā un Jēzu slavē vienmēr. Bet pūpolus glabā gadu no gada, lai bagātība top un veiksme tavos darbos nāk."

20. Laimes putns. "Ja mājās ir mazulis, noteikti piekariniet gultiņai koka mantiņu, lai bērns kā uz saulīti skatās, tā viņu pasargās ar saviem spārniem, pasaciņas teiks, asariņu noslaucīs un mazulis pastieps rociņas un atbildēs tai "agu"".

21. Svētbilde. "Papēti svētbildi, kura tevi uzrunā, kura izraisa prieka un mīlestības jūtas, to arī turi savās mājās. Sameklē tai vietu, kur tu vari ilgstoši uzturēties, runāties ar to. Stāsti viņai par savām veiksmēm, prieku, ne tikai lūdzot palīdzību ciešanās un nelaimē.

22. Melnais akmens. Lai tevi bezmiegs nemoka, lai naktī miers būtu, tevi sargās ceļa malā sameklēts melns necils akmens. Tam ir liels spēks. Melna krāsa dienā pievelk sauli, uzlādē, bet naktī mēness tai dod savu enerģiju. Kāpēc ceļa malā jāsameklē? Pa ceļu brauc un nāk ceļinieki, to enerģiju arī vāc melnais akmens. Paceliet to, nomazgājiet no putekļiem, ielieciet dabīga auduma maisiņā, lieciet uz nakti zem spilvena.

P.S.Visiem minētajiem priekšmetiem ir jābūt ņemtiem no dabas materiāliem, nekādas sintētikas!

JĒKABPILS

Jēkabpilī atklāja pirmo moduļu tipa ārstniecības iestādi Latvijā

Līdzās Jēkabpils reģionālai slimnīcai durvis vēris Magnētiskās rezonanses (MR) centrs (attēlā). Tā ir pirmā ārstniecības iestāde, kuras būvniecībā izmantotas Latvijā ražotu moduļu konstrukcijas, ko pēc SIA „Vizuālā diagnostika"* pasūtījuma ir ražojis modulārās būvniecības uzņēmums SIA „Forta Medical".**

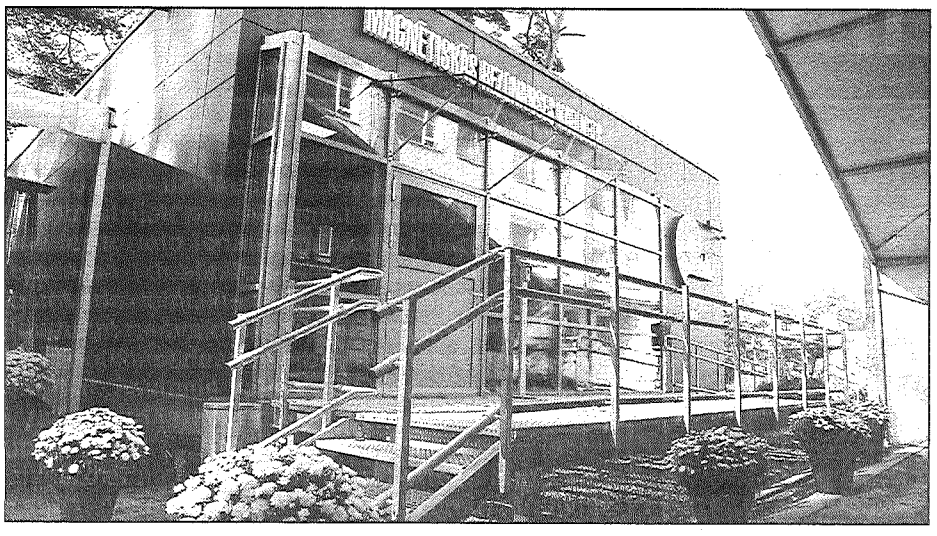

Projekts ir īstenots, piesaistot labākos ārzemju projektētājus no Izraēlas, kas specializējušies ārstniecības iestāžu projektēšanā. Izbūvējot MR kabinetu Jēkabpilī, tās iedzīvotāji, kā arī apkārtējā reģiona cilvēki turpmāk MR izmeklējumus varēs veikt ambulatori turpat pilsētā.

Patlaban visas slimnīcas telpas ir noslogotas, tādēļ kā risinājums rasta iespēja izvietot MR centru moduļu tipa ēkā, kurā atrodas Siemens Essenza (1,5 T) MR iekārta. Rezultātā radīta ne tikai atsevišķi stāvoša vizuāli estētiska, moderna modulāra celtne, bet arī komplicēts inženiertehnisks risinājums, kas pielāgots ārstniecības iestādes specifiskām prasībām. Tajā ierīkota īpaša ventilācijas un iekārtas dzesēšanas sistēma, ir izcila skaņas un elektromagnētiskā lauka izolācija, kā arī nodrošināti ideāli darba apstākļi mediķiem un ērtības pacientiem, tajā skaitā pacientiem ar īpašām vajadzībām.

Moduļu konstrukciju izmantošanai ir virkne priekšrocību, taču Jēkabpils gadījumā šī projekta tapšanas gaitā būtiskākais ieguvums bija nepārtrauktā slimnīcas darbība. Slimnīca būvdarbu dēļ ne dienu nepārtrauca darbu, – tās paplašināšana notika arī bez klasiska būvlaukuma un tā klātbūtnes, jo lielākais darba apjoms tika paveikts uzņēmuma ražotnē Tukumā. Rūpnīcā tika izgatavoti moduļi ar pilnu iekšējo apdari, līdz ar to objektā uz vietas bija nepieciešams vien veikt pamatu izbūvi un moduļu montāžu, kā arī ēkas fasādes apdares darbus. Šis risinājums ļāvis ietaupīt laiku un finanšu resursus, kā arī ir videi draudzīgs, jo tika ievērojami samazināts būvgružu apjoms.

Jēkabpils reģionālās slimnīcas valdes priekšsēdētājs Ivars Zvīdris: "Šis projekts ir nozīmīgs ieguldījums gan Jēkabpils pilsētā, gan visa novada medicīnas infrastruktūrā. MR centrs, kura izmaksas sedza privātais investors, ir lielisks papildinājums Jēkabpils reģionālās slimnīcas modernajam diagnostisko izmeklējumu klāstam. Tagad uz vietas ir pieejami augstākās klases MR izmeklējumi, kas ir neaizstājami dažādu saslimšanu diagnostikā."

Jēkabpils pilsētas domes priekšsēdētājs Leonīds Salcevičs: "Jēkabpils reģionālā slimnīca apkalpo plašu reģionu. Esam gandarīti, ka esam pirmā Latvijas pilsēta, kas īstenojusi šāda veida projektu un sniegusi iedzīvotājiem līdz šim visbiežāk tieši Rīgā pieejamu medicīnisko pakalpojumu. Tas slimnīcas pacientiem ļaus ekonomēt gan savu laiku, gan līdzekļus, kā arī paātrinās pacientu diagnostikas un ārstēšanas procesu. Vēlos pateikties šī projekta iniciatoriem un īstenotājiem – MR centra izveide Jēkabpilī ir liels ieguvums Jēkabpils reģionālās slimnīcas prestiža un kapacitātes celšanai."

SIA "Forta Medical" līdzīpašnieks Guntis Rāvis: "Jēkabpils ir pirmā pilsēta Latvijā, kas ir spējusi novērtēt uzņēmuma piedāvāto tehnoloģisko risinājumu piemērotību tās vajadzībām. Veselības aprūpes nākotne ir moderna un augsti funkcionāla medicīna. Šis Jēkabpils projekts kalpos tam, lai ar moduļu sistēmu iepazīstinātu gan potenciālos pasūtītājus, gan ārstus un pacientus, gan arī arhitektus, kam ar līdzīgiem risinājumiem nav bijusi saskare."

SIA "Veselības centrs 4" valdes priekšsēdētājs Māris Rēvalds: "Īpaši jāuzteic Jēkabpils pilsētas domes priekšsēdētāja Leonīda Salceviča atvērtība projekta īstenošanai, kurš savu iespēju robežās palīdzēja risināt visas birokrātiskās procedūras. Atšķirībā no Rīgas, Jēkabpils pilsētā bija redzama pašvaldības, kā arī slimnīcas valdes priekšsēdētāja Ivara Zvīdra reāla ieinteresētība uzlabot MR pakalpojumu pieejamību Jēkabpils pilsētas un tuvāko novadu iedzīvotājiem."

SIA "Vizuālā Diagnostika" izpilddirektore Evija Mirzojana: "Šis gads ir bijis nozīmīgs SIA "Vizuālā diagnostika" attīstībā. Jēkabpils MR centrs ir trešā filiāle, kas atvērta šī gada laikā un kopumā desmitā uzņēmuma filiāle. Mūsdienās ir ļoti svarīgi pastāvīgi paaugstināt sniegto pakalpojumu kvalitāti, izprast vietējo un ārējo tirgu, būt atvērtiem inovatīvām lietām un spēt stāties pretī jauniem izaicinājumiem savu mērķu sasniegšanā. SIA "Vizuālā diagnostika" un SIA "Forta Medical" kopīgais projekts Jēkabpilī ir ideāls piemērs tam, kā ideja var kļūt par realitāti."

Jēkabpils reģionālās slimnīcas MR centrs izveidots ar mērķi ienest jaunas vēsmas veselības aprūpes organizēšanā un veidošanā. Ar šādu ārstniecības iestādi, kas celta, izmantojot Latvijā ražoto moduļu tehnoloģiju, tiek nests arī Latvijas vārds pasaulē.

Centrs atrodas Jēkabpilī, A.Pormaļa ielā 125 (SIA "Jēkabpils reģionālā slimnīca" teritorijā)

**SIA "Vizuālā diagnostika" ir SIA "Veselības centrs" 4 grupas uzņēmums. SIA "Vizuālā diagnostika" visā Latvijā veic plaša spektra attēldiagnostiskos pakalpojumus — ultrasonogrāfiju, rentgenoloģiskos izmeklējumus, datortomogrāfiju, magnētisko rezonansi u.c.*

*** SIA "Forta Medical" ir jauns augstas tehnoloģijas uzņēmums, kas izveidots ar mērķi eksporta tirgos piedāvāt Latvijā ražotas moduļu konstrukcijas, galvenokārt attīstot medicīnas nozares, kā arī dzīvojamo ēku projektus.*

"Jaunais Vēstnesis"

KRĀSLAVA

Laime nav mērāma dārgakmeņos

Par iespēju tikt pie dārgakmeņu eksperta Sergeja Aleksejeva veidotas oriģinālas dimanta kaklarotas un iespēju pārstāvēt Latviju konkursā "Miss Scuba 2015" Malaizijā šogad konkursā "Miss Dimanta foto" cīnījās 92 sievietes. Starp desmit finālistēm iekļuva arī krāslaviete Juta Bubina, kuru izvēlējās aģentūras "Mis Latvija" un konkursa organizatoru žūrija. Lai arī pie dimantiem Juta netika, toties tieši par viņu visvairāk balsu tika atdots interneta portālos.

● Juta Bubina.

Konkurss kā skaists piedzīvojums

Juta atviegloti nopūšas, ka uz Malaiziju nebūs jālido, jo biedējis nosacījums apgūt zemūdens niršanu, kas ir viens no noteikumiem, lai varētu piedalīties skaistuma konkursā "Miss Scuba 2015". Lai iegūtu skaisto dimanta kaklarotu, Jutai pietrūkusi viena balss, taču arī par to viņa nebēdā, jo dalība konkursā bijis skaists piedzīvojums, kas licis justies īpašai.

Piedalīties šajā konkursā Juta neesot plānojusi, taču draudzenes kompānijas pēc uzaicināja uz fotosesiju. Rezultātā tieši viņu žūrija izvēlējās kā Latgales pretendenti finālam. Meitenēm vajadzējis ne tikai ārēji labi izskatīties, bet arī paspīdēt ar intelektu, piemēram, Jutai trāpījies jautājums par etilspirta ķīmisko formulu un bija jāizskaidro, kāpēc stārķis stāv uz vienas kājas. Juta smejas, ka ar dabazinātnēm esot uz "jūs", tāpēc tikusi cauri ar humoru.

Juta atklāj, ka vislielākās vērtības viņas dzīvē ir ģimene, meitiņa Eva un darbs, ko nevarot pielīdzināt nekādiem dimantiem. Ildienā Jutu var satikt Krāslavas tūrisma informācijas centrā, kur viņa laipni aprunājas ar katru viesi, pastāsta par Krāslavas vēsturi un interesantākajiem objektiem, turklāt to brīvi dara gan angļu, gan spāņu valodā. Svešvalodu apgūšana ir tikai viens no Jutas vaļaspriekiem. Daugavpils Universitātē jau iegūts bakalaura grāds angļu un spāņu filoloģijā, bet pašlaik viņa studē šīs valodas maģistrantūrā. Papildus Juta apgūst arī zviedru valodu un plāno iemācīties franču valodu. Viņa atzīst, ka svešvalodu zināšanām ir liela nozīme darbā ar ārvalstu tūristiem, tās parasti cilvēkus patīkami izbrīna un padara gaisotni draudzīgāku. Turklāt Jutai patīkot pats valodu mācīšanās process.

Kopš bērnības Jutai ir vēl viens vaļasprieks — gleznošana ar eļļas krāsām.

Mācoties Krāslavas mākslas skolā, ieguvusi godalgas starptautiskos konkursos. Pēc skolas ilgus gadus gleznošanā bijis pārtraukums, krāsu paletei atkal pievērsusies pēc meitiņas piedzimšanas un iesaistījusies mākslinieka Andreja Gorgoca studijā. Gleznošana esot viņas meditācija, turklāt arī Eva gājusi viņas pēdās un mācās gleznot. Pārsvarā Juta glezno ziedus, jo īpaši pujenes, taču pievērsusies arī sirreālisma virzienam, kam veltījusi darbu "Taureņa skūpsts".

Gatava jauniem izaicinājumiem

Pirmās zināšanas tūrisma jomā Juta apguvusi Dublinas koledžā, kurp devusies pēc Krāslavas ģimnāzijas pabeigšanas. Toreiz bijis modes kliedziens doties uz Īriju, arī Juta nebija izņēmums, taču jau pēc gada sapratusi, ka vēlas atgriezties mājās. Tālāk sekoja īslaicīgas studijas LU Pedagoģijas fakultātē, izmaiņas personīgajā dzīvē, atgriešanās Krāslavā. Ar Daugavpils Universitātē iegūto diplomu viņa varētu strādāt par skolotāju, taču šo jomu, ko Juta sauc par labā vēstneša darbu, pagaidām izbaudījusi tikai prakses laikā. Viņa gan neizslēdz, ka kādreiz strādās par pedagoģi, jo dzīve ir pārsteigumu pilna. Vērojot pašas meitu, Juta sapratusi, ka mūsdienu bērni uz pasauli raugās citām acīm, tāpēc pedagogiem ir jāaug līdz ar skolēniem.

Šī brīža izaicinājums Jutas dzīvē ir tūrisma joma. Viņai patīk komunicēt ar cilvēkiem, sniedzot daudz plašāku informāciju, nekā ir izklāstīts tūrisma bukletos. Paralēli viņa strādā arī Krāslavas novada domes attīstības nodaļā par projektu speciālisti. Juta atzīst, ka šis darbs ļauj apgūt dažādas līdz šim nezināmas jomas, piemēram, būvniecību, informācijas tehnoloģijas un citas.

Savu īstenošanas kārtu gaida projekts par grāfu Plāteru pils parka labiekārtošanu. Plāteru muižas kompleksā Juta pavada ikdienu un atzīst, ka pils teritorijā esot īpaša aura, kas darbu padara patīkamu un vieglu.

Šogad Juta pirmo reizi iejutusies grāfienes Augustes Plāteres lomā. Senāk sievietes bijušas ļoti sievišķīgas — ar korsetēm, cepurēm un kleitām, arī Jutai gribējies to izbaudīt, tāpēc šovasar apņēmusies valkāt tikai svārkus. Uzvelkot kādā pasākumā senlaicīga stila tērpu, viņa sajutusies savā īstajā vietā.

Iejutusies grāfienes lomā, Juta kaļ interesantus plānus tuvākajai nākotnei. Ar Daugavpils cietoksnī nesen atvērtā modes salona "Atmiņu lāde" īpašnieci esot vienojušās daļu tērpu kolekcijas izvietot Krāslavas TIC telpās un piedāvāt arī Krāslavas viesiem iejusties muižas ļaužu lomā un doties pastaigā pa pils teritoriju.

"Latgales Laiks"

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldē reģistrētie notikumi

Ceļu satiksmes negadījumos cietuši cilvēki

✔ 10. oktobrī ap pulksten 4.40 Krāslavas novada Piedrujas pagastā autoceļa Rīga — Daugavpils — Krāslava — Baltkrievijas robeža 306. kilometrā 1965. gadā dzimis vīrietis, vadot kravas automašīnu Scania, izraisīja sadursmi ar priekšā ceļa malā stāvošu automašīnu MAN. Pēc sadursmes Scania nobrauca no ceļa un apgāzās. Kravas automašīnas vadītājs ar dažādām traumām tika nogādāts slimnīcā, bet policija skaidro negadījuma iemeslus.

✔ 11. oktobrī ap pulksten 18.10 Daugavpilī 1980. gadā dzimusi sieviete, braucot ar velosipēdu, krustojumā neievēroja ceļa zīmes "Dodiet ceļu" prasības, tāpēc sadūrās ar pa galveno ceļu braucošo automašīnu Citroen, kuru vadīja 1972. gadā dzimis vīrietis. Riteņbraucēja tika nodota mediķu aprūpē.

✔ 14. oktobrī Daugavpils novada Biķernieku pagastā 1975. gadā dzimis vīrietis, vadot automašīnu Mazda, netika galā ar vadību, nobrauca no ceļa un apgāzās. Pēc avārijas medicīniskā palīdzība turpat negadījuma vietā tika sniegta gan vadītājam, gan 1963. gadā dzimušajam pasažierim.

✔ 14. oktobrī ap pulksten 19.10 Krāslavas novada Aulejas pagastā 1996. gadā dzimis automašīnas Audi vadītājs, braucot pa grantētu un neapgaismotu lauku ceļu, notrieca 1967. gadā dzimušu gājēju. Cietušais vīrietis ar vairākām nopietnām traumām bezsamaņā tika nogādāts slimnīcā. Lai gan vīrietis gāja pa neapgaismotu ceļu diennakts tumšajā laikā, pie viņa drēbēm nebija neviena gaismu atstarojoša elementa, skaidro policijas pārstāve.

Sākotnējā informācija liecina, ka automašīnas Audi vadītājs īsi pirms sadursmes bija pārslēdzis tuvās gaismas, jo pretī brauca cita automašīna. Iespējams, ja gājējam būtu apģērbta atstarojoša veste vai kāds cits gaismu atstarojošs elements, vadītājs laikus varētu viņu pamanīt un līdz ar to izvairīties no negadījuma. A.Laizāne uzsver — notikušais ir spilgts piemērs tam, ka gaismu atstarojoša veste spēj glābt dzīvību. Valsts policija arī informē, ka šomēnes Latvijā reģistrēti jau pieci tā sauktie tumsas upuri.

✔ 15. oktobrī no rīta, ap pulksten 7.50, reģionā notika trīs ceļu satiksmes negadījumi, kuros cieta cilvēki. Viens no tiem bija Krāslavas novada Kalniešu pagastā, kur 1988. gadā dzimusi automašīnas Rover vadītāja uzbrauca alnim, kurš pēkšņi izskrēja uz ceļa. Sadursmes rezultātā autovadītāja guva miesas bojājumus, bet dzīvnieks aizbēga.

Pusstundu vēlāk Daugavpilī kādā krustojumā notika divu automašīnu sadursme. 1978. gadā dzimusī Opel vadītāja nepalaida pa galveno ceļu braucošo Toyota, kuru vadīja 1980. gadā dzimis vīrietis. Medicīniskā palīdzība negadījuma rezultātā bija nepieciešama Toyota pasažierei — 2009. gadā dzimušai meitenei. Savukārt ap pulksten 11.30 Daugavpilī notika vēl viena avārija, kurā cietuši cilvēki. 1985. gadā dzimis vīrietis, vadot vieglo automašīnu Mercedes, uzbrauca divām 17 — 18 gadus vecām jaunietēm, viņas tobrīd šķērsoja ceļu pa gājēju pāreju.

Noķerti 10 vjetnamieši vienā automašīnā

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja prevencijas nodaļas inspektore Anastasija Laizāne informē par gadījumu, kad ceļu policija aizturējusi Vjetnamas pilsoņus bez dokumentiem.

13. oktobra pēcpusdienā satiksmes uzraudzības rotas darbinieki, pildot dienesta pienākumus satiksmes uzraudzībā, Ilūkstes novadā uz šosejas par braukšanas ātruma pārsniegšanu apturēja automašīnu Chrysler. Dokumentu pārbaudes laikā ceļu policijas inspektors pamanīja, ka auto salonā atrodas desmit vjetnamieši. Izrādījās, ka nevienam no viņiem nebija personu apliecinošu dokumentu.

Nelegālie braucēji tika nodoti Valsts robežsardzei tālākai rīcībai un procesuālo lēmumu pieņemšanai.

Probācijai — 12 gadi

Šī gada 7. oktobrī apritēja divpadsmit gadi kopš Latvijā izveidots Valsts probācijas dienests (VPD). Atzīmējot gadadienu, visā Latvijā tika sveikti labākie probācijas dienesta darbinieki un sadarbības partneri, arī Preiļos. Par to stāsta VPD Preiļu teritoriālās struktūrvienības vadītāja Elita Jaundzema.

12 darbības gados probācijas dienests ir pārņēmis un efektivizējis vairāku kriminālsodu izpildi, kļuvis par uzticamu partneri citām Latvijas tiesībsargājošajām iestādēm un citu valstu probācijas dienestiem. Arī divpadsmitajā darbības gadā paveikti vairāki nozīmīgi uzdevumi sabiedrībā izciešamo sodu izpildes efektivizēšanā, kā arī ielikts pamats turpmākai attīstībai. No šī gada 1. februāra paplašinājās Valsts probācijas dienesta pilnvaras nosacīti notiesāto un nosacīti pirms termiņa atbrīvoto personu uzraudzībā. Minētām personām līdz 1. februārim pienākumus uzlika tiesa, bet, sākot ar 1. februāri, pienākumu noteikšanu izlemj probācijas darbinieki. Pienākumi uzraudzības laikā ievērojami sekmē soda mērķa sasniegšanu, tajā skaitā padara efektīvāku cietušo interešu aizstāvību, kā arī stimulē notiesātās personas iesaistīties resocializācijas procesā.

Kopš šī gada 1. jūlija probācijas dienests īsteno elektronisko uzraudzību nosacīti pirms termiņa no ieslodzījuma atbrīvotām personām. Elektroniskā uzraudzība ir iespēja pakāpeniskai nosacīti pirms termiņa no ieslodzījuma atbrīvotas personas pārejai no ieslodzījuma dzīvē sabiedrībā, piemēram, ātrāka atgriešanās ģimenē, mācībās, darbā, vienlaicīgi saglabājot efektīvu un stingru kontroli pār personas atrašanos dzīves vietā saskaņā ar probācijas dienesta norādījumiem. Ieviestā sistēma paredz iespēju elektroniski uzraudzīt vienlaicīgi līdz pat 200 personām. Elektroniskās uzraudzības ilgums var būt no viena līdz divpadsmit mēnešiem.

Šogad probācijas dienests uzsāka jaunu projektu, kura mērķis ir brīvprātīgo līdzgaitniecības prakses attīstīšana darbā ar bērniem un jauniešiem vecumā no 14 līdz 25 gadiem, kuri ir nonākuši probācijas dienesta redzeslokā. Projekta ietvaros pieteikušies jau vairāk kā 80 brīvprātīgie. Līdz decembrim plānots, ka 60 no viņiem tiks apmācīti un uzsāks līdzgaitniecību jauniešiem visā Latvijā. Pavadot laiku ar bērniem un jauniešiem, līdzgaitnieki ar savu klātbūtni un piemēru būs atbalsts un iedrošinājums jauniešiem uzlabot sociālās prasmes, pieņemt atbildīgus lēmumus un saskatīt dzīvē jaunas perspektīvas. Tādējādi līdzgaitnieki līdzdarbosies atkārtotu likumpārkāpumu izdarīšanas novēršanai un veicinās jauniešu iekļaušanos sabiedrībā.

Pašlaik probācijas dienests ir sodu izpildes institūcija, kas izpilda 70% no Latvijā piemērotajiem kriminālsodiem, kā arī ar starpnieka palīdzību īsteno izlīgumu kriminālprocesā starp cietušo un likumpārkāpēju, ik gadu strādājot ar vairāk kā 17 000 probācijas klientu.

Atzīmējot Valsts probācijas dienesta divpadsmito gadadienu, svinīgos pasākumos Jēkabpilī, Ogrē un Jelgavā, Talsos un Rīgā tika apbalvoti labākie probācijas dienesta darbinieki un sadarbības partneri. **Atzinības rakstu par augstiem sasniegumiem darbā saņēma arī trīs Preiļu teritoriālās struktūrvienības darbinieces — Linda Pušņakova, Dzintra Priževoite un Kristīne Sorokina.** Pateicības saņēma aktīvākie sadarbības partneri.

Sagatavoja L.Kirillova

Nozīmēto tiesas sēžu saraksts Preiļu rajona tiesā no 21. oktobra līdz 3. novembrim

Procesa veids	Tiesas sēdes laiks	Prasītājs	Atbildētājs	Būtība	Tiesas sēdes veids	Tiesnesis
Rakstveida	21. oktobris	NORVIK BANKA, AS	Sergejs Singajevskis	maza apmēra prasība par naudas piedziņu		R.Krēsliņa
Mutvārdu	21. oktobris	BTA Insurance Company SE	Vadims Vasiļjevs	maza apmēra prasība par naudas piedziņu	Atklāta	I.Stivriņa
Mutvārdu	21. oktobris		Jeļena Jevdokimova	KL 193-1.p.1.d., KL 177.p., KL 193.p.2.d.	Atklāta	A.Stikāne
Mutvārdu	21. oktobris		Artjoms Iļjins	KL 193-1.p.1.d., KL 177.p.1.d., KL 193.p.2.d.	Atklāta	I.Stivriņa
Rakstveida	22. oktobris	Vārkavas novada dome	Iveta Lietauniece	maza apmēra prasība par naudas piedziņu		I.Stivriņa
Mutvārdu	22. oktobris	Jānis Stičinskis	LIESMA, Preiļu pilsētas dzīvokļu īpašnieku kooperatīvā sabiedrība	kopsapulces lēmuma par apsaimniekošanas maksu un zaudējumu piedziņu atzīšana par spēkā neesošu	Atklāta	I.Stivriņa
Mutvārdu	22. oktobris	GTP Trade Sweden "Dmitrijs Traskovs"	Sergejs Zamišļajevs	parāda piedziņa	Atklāta	R.Krēsliņa
Mutvārdu	22. oktobris		Ilmārs Patmalnieks	APK 149-15.p.4.d.	Atklāta	A.Stikāne
Mutvārdu	22. oktobris		Edgars Romanovskis	APK 175.p.	Atklāta	R.Krēsliņa
Rakstveida	23. oktobris	Antonija Sārtaputne		fiziskas personas maksātnespējas procesa pieteikums		I.Stivriņa
Rakstveida	26. oktobris	Marginalen bank, Bankaktiebolag	Genadijs Moisejenko	maza apmēra prasība par naudas piedziņu		R.Krēsliņa
Mutvārdu	26. oktobris	SIA "Preiļu saimnieks"	Natālija Agafonova	par īres līguma izbeigšanu un izlikšanu no dzīvokļa bez citas dzīvojamās platības ierādīšanas, parāda un līgumsoda piedziņa	Atklāta	I.Beitāne
Mutvārdu	26. oktobris		Sergejs Jakuševs	KL 180.p.1.d.	Atklāta	A.Stikāne
Rakstveida	27. oktobris	Ivita Bogdanoviča	Aldis Bogdanovičs	maza apmēra prasība par uzturlīdzekļu piedziņu		I.Beitāne
Rakstveida	27. oktobris	Hiponia, SIA	Skaidrīte Usāne	maza apmēra prasība par naudas piedziņu		R.Krēsliņa
Rakstveida	27. oktobris	PREIĻU SAIMNIEKS, SIA	Olita Vītoliņa	maza apmēra prasība par naudas piedziņu		R.Krēsliņa
Mutvārdu	27. oktobris	GE Money Bank, AS	Juris Rudzāts	parāda piedziņa	Atklāta	I.Beitāne
Mutvārdu	27.oktobris	GE Money Bank, AS	Vija Fokina, Artūrs Fokins	parāda piedziņa	Atklāta	I.Beitāne
Mutvārdu	27. oktobris	PREIĻU SAIMNIEKS, SIA	Anastasija Putāne, Aldis Putāns, Māris Putāns	īres līguma izbeigšana, izlikšana no dzīvokļa bez citas dzīvojamās platības ierādīšanas, parāda un līgumsoda piedziņa	Atklāta	I.Stivriņa
Mutvārdu	27. oktobris	GE Money Bank, AS	Inna Bogdanova	parāda piedziņa	Atklāta	I.Beitāne
Mutvārdu	27. oktobris		Antons Fjodorovs	KL 175.p.3.d., KL 185.p.1.d.	Atklāta	A.Stikāne
Rakstveida	28. oktobris	GE Money bank, AS	Viktors Babičs	parāda piedziņa	Atklāta	I.Beitāne
Rakstveida	28. oktobris	Laila Rubāne	Jānis Jasis	maza apmēra prasība par uzturlīdzekļu piedziņu		I.Beitāne
Rakstveida	28. oktobris	Monika Lozda	Dzintra Mole	maza apmēra prasība par uzturlīdzekļu piedziņu		I.Beitāne
Mutvārdu	28. oktobris	Jāzeps Kotāns	Jeļena Sčetkina	zemes nomas līguma laušana, zemesgrāmatas nodalījuma ierakstu dzēšana	Atklāta	R.Krēsliņa
Mutvārdu	28. oktobris		Artūrs Bricis	KL 175.p.3.d., KL 185.p.1.d.	Atklāta	A.Stikāne
Mutvārdu	28. oktobris		Jevgeņija Aleksejeva	KL 180.p.1.d.	Atklāta	I.Stivriņa
Mutvārdu	28. oktobris		Aleksandrs Bogdanovs	KL 175.p.3.d.	Atklāta	I.Stivriņa
Mutvārdu	29. oktobris		Aleksandrs Petrovs	KL 175.p.3.d., KL 185.p.1.d.	Atklāta	A.Stikāne
Mutvārdu	2. novembris		Vjačeslavs Stepanovs	KL 175.p.3.d.	Atklāta	A.Stikāne
Mutvārdu	2. novembris		Nikolajs Jevstignejevs, Jurijs Indrins	KL 175.p.3.d., KL 175.p.3.d.	Atklāta	I.Stivriņa
Rakstveida	2. novembris		Mārtiņš Vilcāns	APK 149-25.p.1.d., APK 149-24.p.1.d., APK 149-24.p.2.d., APK 149-4.p.14.d.		R.Krēsliņa
Mutvārdu	2. novembris	Swedbank, AS	Kaspars Daniļevičs	parāda piedziņa	Atklāta	R.Krēsliņa
Mutvārdu	3. novembris	Gelvora, SIA, GE Money bank, AS	Edvīns Mucenieks	parāda piedziņa	Atklāta	I.Stivriņa

Informācijas avots *www.tiesas.lv.*

Sagatavoja T.Elste

SPORTS

Līvāniešiem panākumi seriālā Skrien Latvija

Līvānieši guva kārtējos panākumus BIGBANK Skrien Latvija seriāla kārtējā posmā Siguldā.

Līvānu vieglatlētikas kluba (VK) valdes loceklis Andrejs Bondarevs informēja, ka līdz ar to aizvadīta visveiksmīgākā sezona. Jaunais sportists Nikita Bondarevs apliecināja savu pārākumu par vienaudžiem, kļūstot par absolūto BIGBANK Skrien Latvija seriāla uzvarētēju, Simona Alise Salmiņa ierindojās piektajā vietā tautas skrējienā starp visām vecuma grupām. Santa Kokina saglabāja trešo vietu seriāla kopvērtējumā savā vecuma grupā. Jeļenai Mironovai izdevās sasniegt sezonas labāko rezultātu 10,6 kilometru Nike tautas skrējienā. Kitija Valtere ierindojās sestajā vietā Siguldas pusmaratona distancē un trešajā vietā seriāla kopvērtējumā. Valērijs Šakelis sasniedza kārtējo personīgo un novada rekordu pusmaratona distancē, pirmo reizi pietuvojoties elites skrējēju rezultātiem un finišēja kā divpadsmitais.

Visas trīs Līvānu vieglatlētikas kluba komandas iekļuva starp labākajām sešām komandām seriāla kopvērtējumā. Kopumā Līvānu VK komanda tautas skrējienā ierindojās trešajā vietā. Tās sastāvā bija Simona Alise Salmiņa, Santa Kokina, Vadims Martinovs, Renāts Rudzītis, Olga Bondareva, Mārīte Vilcāne, Andrejs Bondarevs.

Nike tautas skrējienā komanda nodrošināja sev sesto vietu sezonas kopvērtējumā. Komandas skrējēji bija: Roberts Mālnieks, Valērijs Gasparovičs, Arvils Bušmanis, Arnis Kaļiņins, Māra Šupolniece, Jeļena Mironova.

Visaugstāk tiek vērtēts Līvānu VK pusmaratona/maratona komandas sniegums. Andrejs Bondarevs informēja, ka šogad Latvijas vieglatlētikas savienība pasludināja Skrien Latvija seriāla sacensības par Latvijas čempionātu pusmaratonā komandām. Tāda formāta čempionāts Latvijā notika pirmo reizi, kā arī bija jaunums visā Eiropā. Cīņā ar Latvijas spēcīgākajiem skrējējiem Līvānu VK sportisti pierādīja savu konkurētspēju un ierakstīja savus vārdus Latvijas sporta vēsturē kā bronzas medaļu ieguvēji pirmajā Latvijas čempionātā pusmaratonā komandām. Latvijas čempionāta bronzas medaļas nopelnīja Kitija Valtere, Solveiga Ozola-Ozoliņa, Ginta Valtere, Valērijs Šakelis, Jānis Važnēvičs, Vjačeslavs Grigorjevs.

18. novembrī Līvānos tradicionāli tiks rīkots "Skrējiens pa Ubaglīci". Līvānu novada iedzīvotājiem būs lieliska iespēja redzēt Latvijas labākos skrējējus darbībā. Uz sacensībām tiek aicināti visi veseliga dzīvesveida piekritēji.

L.Rancāne

Preiļu jauniešiem – lieliski rezultāti

● **Preiļu skolu audzēkņi godam pārstāvēja novadu Latvijas mērogā.**

Preiļu 1. pamatskolas un Preiļu Valsts ģimnāzijas komandām godalgotas vietas 69. Latvijas skolēnu spartakiādes vieglatlētikas rudens krosā, informē Preiļu bērnu un jauniešu sporta skolas trenere Viktorija Neištadte.

2. oktobrī Rīgā notika Latvijas Skolu sporta federācijas rīkotās sacensības vieglatlētikas rudens krosā, kur startēja Preiļu 1. pamatskolas un Preiļu Valsts ģimnāzijas skolēni.

PVĢ komanda komandu vērtējumā izcīnīja 3. vietu, individuālajā konkurencē 2000 m skrējienā jauniešu grupā 1. vietu izcīnīja Guntis Pastors ar rezultātu 6:08 sešu dalībnieku konkurencē.

Preiļu 1. pamatskola komandu vērtējumā ierindojās 1. vietā, un individuālās distancēs ir izcīnītas divas medaļas: 1. vieta 1500 m skrējienā 2000.-2001. gadā dzimušiem zēniem — Raineram Trubačam ar rezultātu 4:55 (19 dalībnieku konkurencē) un 2. vieta 1000 m skrējienā 2002.-2003. gadā dzimušo zēnu grupā –Raivo Liniņam ar rezultātu 3:18 (24 dalībnieku konkurencē).

5. vieta 1500 m skrējienā 2000.-2001. gadā dzimušo zēnu grupā Mārcim Adamovičam ar rezultātu 5:08 un 500 m – 2004.-2005. gadā dzimušo zēnu grupā Marselam Šteinbergam ar rezultātu 1:42 (17 dalībnieku konkurencē).

500 m skrējienā 2002.-2003. gadā dzimušām meitenēm 23 dalībnieku konkurencē 7. vieta Nikolai Djubinai (rezultāts 1:42) un 13. vieta Līgai Bukai (rezultāts 1:47). 500 m skrējienā 2006.-2007. gadā dzimušām meitenēm 9. vieta Tīnai Zīmelei (rezultāts 2:01), 10. vieta 500 m skrējienā 2004.-2005. gadā dzimušo zēnu grupā Reinim Pēterim Jurānam ar rezultātu 1:52, 1000 m skrējienā 2000.-2001. gadā dzimušām meitenēm 11. vieta Elīzai Strodei ar rezultātu 3:49, 500 m skrējienā 2004.-2005. gadā dzimušām meitenēm 17. vieta Danai Anspokai (rezultāts 2:08).

Sagatavoja L.Kirillova

NOVADNIEKS **RUBRIKAS: DAŽĀDI, PĒRK, PĀRDOD, MAINA, MEKLĒJU DARBU.**

PRIVĀTSLUDINĀJUMS (maksas).

Rubrika _____ **Derīgs līdz 22. oktobrim.**

T	ā	l	r	.																							

Aizpildīšanas noteikums: viena rūtiņa — viena zīme.

Sludinājumus «Novadniekā» pieņem Preiļos, Brīvības ielā 14. Tālr./fakss 653-07057.

Iesniedzēja vārds, uzvārds _____

Adrese, tālr. _____

Vai sludinājumu ievietot interneta mājas lapā? Jā Nē

Maksa 0,50 EUR (ar PVN).

Jāiesniedz tikai laikrakstā publicētais kupons, kopētus un pa faksu sūtītus nepieņemsim.

DZĪVOSIM SASKAŅĀ AR MĒNESS RITMU

No 21. līdz 26. oktobrim **augošs Mēness**. II Mēness fāze. No 27. oktobra līdz 2. novembrim **pilns Mēness**. III Mēness fāze. 3. novembrī **dilstošs Mēness.** IV Mēness fāze. 21. oktobrī mēness atradīsies Mežāža zīmē; 22. un 23. oktobrī – Ūdensvīra zīmē; 24. un 25. oktobrī – Zivju zīmē; 26. un 27. oktobrī – Auna zīmē; 28. un 29. oktobrī – Vērša zīmē; 30. un 31. oktobrī – Dvīņu zīmē; 1. un 2. novembrī – Vēža zīmē; 3. novembrī – Lauvas zīmē.

21. oktobris ir 10. Mēness diena, 22. oktobris – 11. Mēness diena, utt.

23. oktobris — jāvairās no alkohola lietošanas – šajā dienā tas kaitē vairāk, var radīt problēmas. Piemērota diena pirts un ķermeņa kopšanas procedūrām, masāžai.

24. oktobris – ieteicams viegli sagremojams ēdiens. Organismam grūti tikt galā ar treknu, asu maltīti. Ļaudis vieglāk uzbudināmi, iespējami konflikti. Piemērota diena pirts un ķermeņa kopšanas procedūrām, masāžai.

Čika laiks 14.15 – 08.15.

25. oktobris – nav vēlama karsēšanās saunā un sauļošanās solārijā. **Pāreja uz ziemas laiku.**

26. oktobris — nav vēlama karsēšanās saunā un sauļošanās solārijā. Ļaudis vieglāk uzbudināmi, iespējami konflikti.

Čika laiks 14.30 – 08.00.

27. oktobris – no plkst. 09.00 – 19.15 vēlama atslodze, lietojot tikai ūdeni vai nesaldinātu zāļu tēju, bet 12 stundas pirms un pēc šī laika – viegli sagremojamu, liesu ēdienu.

28. oktobris – īpaši veiksmīga diena tiem, kuri ļaujas un paļaujas, ticot – viss notiek īstajā laikā un vietā. Diena piemērota skaistumkopšanai, ādas tīrīšanai, mitrināšanai, sejas maskām, manikīram. Īpaši novērtēsim laipnību, uzslavas, dāvanas. Laba diena, lai atrisinātu ieilgušus strīdus, lūgtu piedošanu.

Čika laiks 17.20 – 08.20.

29. oktobris — jāvairās no alkohola lietošanas – šajā dienā tas kaitē vairāk, var radīt problēmas.

30. oktobris — ieteicams viegli sagremojams ēdiens. Organismam grūti tikt galā ar treknu, asu maltīti.

31. oktobris — īpaši veiksmīga diena tiem, kuri ļaujas un paļaujas, ticot – viss notiek īstajā laikā un vietā. Piemērota diena pirts un ķermeņa kopšanas procedūrām, masāžai. Īstais laiks ģenerāltīrīšanai – pareizā mēness cikla dienā veikta, tā nodrošina ilgāku kārtību un svaigumu mājās, vieglāku enerģētiku. Izmazgātā veļa ir tīrāka.

Čika laiks 05.00 – 11.00.

1. novembris — piemērota diena pirts un ķermeņa kopšanas procedūrām, masāžai. Īstais laiks ģenerāltīrīšanai – pareizā mēness cikla dienā veikta, tā nodrošina ilgāku kārtību un svaigumu mājās, vieglāku enerģētiku. Izmazgātā veļa ir tīrāka. Īpaši novērtēsim laipnību, uzslavas, dāvanas. Laba diena, lai atrisinātu ieilgušus strīdus, lūgtu piedošanu. Labvēlīga diena kaitīgu ieradumu atmešanai.

2. novembris — īstais laiks ģenerāltīrīšanai – pareizā mēness cikla dienā veikta, tā nodrošina ilgāku kārtību un svaigumu mājās, vieglāku enerģētiku. Izmazgātā veļa ir tīrāka. **Dvēseļu diena.** ***Dzīvē nepieciešami vienojoši rituāli – kopīgi dzeram tēju, lūkojamies saulrietā, apciemojam savus mīļos kapuvietās. Piederības izjūta ģimenei, dzimtai zemei. Kā enkurs, kas spēcīgi ieķēries smiltīs.***

3. novembris — no plkst. 08.00 – 21.00 vēlama atslodze, lietojot tikai ūdeni vai nesaldinātu zāļu tēju, bet 12 stundas pirms un pēc šī laika – viegli sagremojamu, liesu ēdienu.

Šonedēļ populārākie vārdi – Elīna un Dainis

Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (PMLP) Iedzīvotāju reģistra statistikas dati liecina, ka no kalendārā iekļautajiem personvārdiem šonedēļ vispopulārākais vārds ir **Elīna** (8069), savukārt no vīriešu vārdiem – **Dainis** (5692).

19.10.2015. – 25.10.2015. vārda dienas svin:

Datums	Vārds	Skaits	T.s. dzimuši šogad	Rīga	Rīgas rajons	Citur Latvijā
19.10.	ELĪNA	8069	50	2524	909	Jelgava — 300
19.10.	DROSMA	113	0	20	7	Talsu raj. — 10
19.10.	DROSMIS	8	0	3	0	
20.10.	LEONĪDS	3240	4	1350	245	Daugavpils — 287
20.10.	LEONĪDA	160	0	53	9	Daugavpils — 20
21.10.	URZULA	44	0	18	7	Dobeles raj. — 4
21.10.	SEVERĪNS	26	0	7	4	
22.10.	AIRISA	99	3	28	8	Ogres raj. — 7
22.10.	ĪRISA	150	0	37	15	Talsu raj. — 10
22.10.	IRĪDA	58	0	20	2	Tukuma raj. — 4
23.10.	DAINA	4801	5	1058	444	Liepāja — 205
23.10.	DAINIS	5692	3	911	522	Tukuma raj. — 238
23.10.	DAINIDA	17	0	5	1	
24.10.	RENĀTE	1985	15	547	191	Ogres raj. — 94
24.10.	MODRĪTE	199	0	31	20	Cēsu raj. — 12
24.10.	MUDRĪTE	73	0	10	7	Talsu raj. — 7
25.10.	BEĀTE	1209	45	310	124	Bauskas raj. — 53
25.10.	BEATRISE	838	19	335	114	Ogres raj. — 33

Sludinājumus «Novadniekā» pieņem Preiļos, Brīvības ielā 14.
Reklāmas nodaļas tālr./fakss 65307057.
e-pasts: novadnieks@inbox.lv

Latvijas urologu bezmaksas vizītes lauku reģionos

"Latvijas Urologu asociācijas" speciālisti turpina pagājušajā gadā iesākto vīriešu veselības kampaņu un arī šoruden rīko reģionālos izbraukumus dažādās Latvijas pilsētās, lai **bez maksas** konsultētu vīriešus prostatas veselības jautājumos. **23. oktobrī Līvānos no plkst. 11.00 Līvānu slimnīcā pieņems urologs Atis Karulis. Tālrunis pierakstam – 65307602.**

Kopš 2014. gada nogales "Latvijas Urologu asociācija" iniciē vīriešu veselības atbalsta kampaņu reģionos, kuras ietvaros speciālisti dodas uz lauku rajoniem, lai vīriešiem sniegtu iespēju pārbaudīt savu veselību bez maksas. Kā liecina pēdējā "Slimību profilakses un kontroles centra" (SPKC) pētījuma dati par 2014. gadu, no ielaista prostatas vēža Latvijā dzīvību zaudēja 409 vīrieši, bet tika diagnosticēti 1114 jauni prostatas vēža gadījumi, no kuriem lielākā daļa jauno pacientu tika atklāti tieši lauku reģionos, kur vīriešiem ikdienā ir limitēta iespēja nokļūt pie urologa un veikt nepieciešamās veselības pārbaudes.

Lai risinātu šo problēmu, "Latvijas Urologu asociācija" sadarbībā ar "Latvijas Lauku Ģimenes ārstu asociāciju" un "MFD veselības grupu" oktobrī un novembrī turpinās reģionālās vizītes, kurās ikvienam interesantam būs iespēja konsultēt speciālistus un noskaidrot savu veselības stāvokli.

Vizītes ir jāpiesaka iepriekš.

SLUDINĀJUMI

IEPĒRK METĀLLŪŽŅUS.
Augstas cenas.
Strādājam jebkurā laikā.
Tālr. 29198531.

SIA AIBI iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, kazas, zirgus, cūkas.
Laba cena. Samaksa tūlītēja. Svari.
Tālr. 26142514, 20238990.

SIA Lauku Miesnieks iepērk mājlopus.
Augstas cenas.
Samaksa tūlītēja. Svari.
Tālr. 20207132.

PĒRK
● cirsmas (mežs uz celma).
Skujkoku cena 42 eiro/1 m³,
● mežu īpašumā.
Samaksa darījuma dienā.
Tālr. 27804000, e-pasts: *and808@inbox.lv*.

Aku urbšana
(artēzisko).
Tālr. 29142220.

SIA „LATVIJAS GAĻA" iepērk liellopus, aitas, jaunlopus, zirgus.
Svari. Samaksa tūlītēja.
Tālr. 28761515.

PĀRDOD

AUDI 100 (1986. g. izl., jauna TA, 2,2, benzīns, brūnā krāsā, EUR 600, labā stāvoklī). T.26309036;

AUDI 100 (1991. g. izl., sarkanā krāsā, 2,0, benzīns, TA, EUR 600). T.29179030;

AUDI 100 (AVANT, 1990. g. izl., melnā krāsā, TA līdz 10.2016., labā tehniskā stāvoklī). T.26404598;

AUDI 80 (B4, 1993. g. izl., 2,3, inžektors, Latvijā viens saimnieks, sarkanā krāsā, TA līdz 12.2015., EUR 1150). T.26578321;

BMW 320 (2000. g. izl., 2,0, benzīns, automātiskā ĀK, melnā krāsā, ādas salons, TA līdz 25.12.2015.). T.29492120;

FORD FOCUS (1998. g. izl., ideālā stāvoklī, TA līdz 07.2016.). T.29325308, 64636019;

MERCEDES S320 (teicamā stāvoklī, benzīns/gāze). T.29298736;

MITSUBISHI SPACE WAGON (1992. g. izl., 2,0 TD, jauna TA, EUR 900). T.26255393;

OPEL ASTRA (1999. g. izl., 2,0, dīzelis, sudraba krāsā, TA līdz 12.2015., EUR 1300, labā tehniskā stāvoklī). T.26720209;

OPEL ASTRA CARAVAN (1998. g. izl., 1,6, TA līdz 08.2016., benzīns, EUR 1300). T.29468417;

OPEL VECTRA (2,0 TDI, hečbeks, TA līdz 09.2016., nomainīta eļļa, filtri, 5 l/100 km, EUR 1500). T.29339392;

VAZ 2103 (1974. g. izl., bez dokumentiem, bet tos var atjaunot, EUR 500). T.26633677;

VAZ 2106 (1996. g. izl., labā tehniskā stāvoklī, bez TA, EUR 400 + pārrakstīšana). T.28658818;

VAZ 2106 (EUR 250), OPEL VECTRA (1994. g. izl., 2,0, TA, EUR 470), AUDI 100 (2,3, 1989. g. izl., TA, EUR 350) vai maina. T.22082828;

diskus (lietos, dažādiem auto modeļiem, R14 – R17). T.29409230;

diskus (lietos, OPEL R15, MERCEDES R15, MAZDA R14, BMW R15, metāla, MERCEDES R16, R15, PEUGEOT R14, AUDI R14, R15, MAZDA R14, OPEL R15, R14). T.29438541;

diskus (R15, R16, 5x112, AUDI, VW), dekoratīvos diskus (AUDI R14, EUR 3/gab., R15, EUR 5/gab., VW R15, EUR 5/gab.). T.26488410;

dzinēju (CHRYSLER, var pārbaudīt, var visu mašīnu rezerves daļām). T.27492481;

frontālo iekrāvēju (KUN 08, darba kārtībā, ar kausu). T.20067328;

motobloku (MTZ 05, ar agregātiem, EUR 650, piegāde), lāpstas (universālas, T 40, T 150, EUR 500). T.22082828;

piekabi (T 25, T 16), rezerves daļas (T 40AM), platformu (piekabes 2 PTS 4), ROU 6 (izjauktu), arklu, vagotāju, kultivatoru, BOM pagarinātāju. T.20074290;

piekabi (vieglajam auto, garums 1,40 m, platums 1 m, dziļums 52 cm). T.26489702;

rezerves daļas (AUDI 80 B4, 100 C4, A4, A6, BMW E34, E39 525, 1991. – 2001. g. izl.). T.22155800;

rezerves daļas (AUDI A6, A4, B4, C4, 100, 80, COUPE, VW PASSAT, GOLF, VENTO, T4, SHARAN, POLO, FIAT DUCATO, PUNTO, BRAVA, SAAB 9000, 9 – 5). T.29438541.

Kā cīnīties pret kurmjiem dārzā?

● Deviņi jautājumi un atbildes par kurmju apkarošanu

— Kāpēc dažos dārzos ir ļoti daudz kurmju rakumu, bet citos to gandrīz nav?

— Kurmju rakumi liecina, ka šajā vietā ir laba augsne. Kurmis vispār nedzīvo purvainās vietās un turas tālāk arī no skābas, sausas, smilšainais vai akmeņainas teritorijas.

— Kāpēc kurmis izstumj augsni virszemē?

— Kurmja rakums, ko var redzēt virszemē, ir tikai neliels fragments no visas kurmja alu sistēmas, kas ir labi pārdomāts labirints. Seklās jeb barošanās ejas atrodas pāris centimetru zem augsnes virskārtas, savukārt dziļās jeb satiksmes ejas ierīkotas vidēji 20 centimetru, bet dažkārt pat metra dziļumā. Kurmja rakums, kas redzams virszemē, ir no satiksmes ejām izstumtā nevajadzīgā augsne.

— Kas ir kurmja lielākie ienaidnieki?

— Visi caunveidīgie zvēri, eži, lapsas, kas kurmi gan nokož, bet parasti neapēd, kā arī lielie putni: baltie stārķi, vārnveidīgie un piekūnveidīgie putni, pūces. Taču visvairāk kurmjiem kaitē aukstas ziemas, kad dziļi sasalst zeme, un ilgstošs sausums vasarā.

— Vai kurmjus var aizbaidīt ar skaņu un vibrācijām?

— Kamēr kurmis pie šīm skaņām un vibrācijām nav pieradis, var mēģināt — piemēram, ar rotējošām dzirnaviņām, kas izgrieztas no plastmasas pudeles. Vai arī ar speciālām dārzkopības preču veikalos iegādājamām kurmju atbaidīšanas ierīcēm, kas izplata kurmjiem netīkamas vibrācijas. Ļoti svarīgi, lai kurmjiem netīkamās skaņas ierīces dārzā būtu izvietotas pietiekamā daudzumā.

— Veikalos plašā klāstā nopērkamas kurmju lamatas — vai tās ir efektīvas?

— Diezgan veiksmīgi kurmjus var izķert, izmantojot visvienkāršākās lamatas — plastmasas caurulīti, kam abās pusēs durtiņas, kas veras uz lamatu iekšpusi. Ja kurmis tādā ielien, ārā tikt nevar. Taču, lietojot šīs un citu veidu lamatas, ļoti svarīgi ir tās nolikt pareizi un īstajā vietā. Ja ir svaigs kurmja rakums, atrodi tā tuvumā alu un liec slazdu blakus vertikālajam rakumam, nevis tieši uz tā. Ja kurmis turpina rakt, bet slazds ir tukšs, jāturpina meklēt īsto vietu.

— Ja kurmja alā salej daudz ūdens, vai viņš būs pagalam?

— Kurmis savas alas ir ierīkojis gudri, un ūdens tām neskādē. Alu sistēma izveidota tā, lai liekais ūdens kaut kur aiztecētu un būtu iespējams no plūdiem paglābties.

— Vai kurmi var noindēt ar indēm, kas lielā izvēlē nopērkamas veikalos?

— Mēģināt var, bet labāk par jebkuras krāsas un cenas indi kurmjiem tomēr garšo kāpuri un sliekas, tā ka nez vai viņam būs interese nobaudīt ko citu. Kurmju indēšanai paredzētas arī speciālas sveces, kas jāaizdedzina un jāieliek ēdās. Ja ala būs noslēgta no visām pusēm un kurmis atradīsies tajā, sveces dūmi var būtiski kaitēt kurmja veselībai, bet, ja alu sistēmu tomēr nebūs izdevies noslēgt, tad indīgie dūmi turpat netālu izkūpēs gaisā.

Padoms

Nevajag pārcensties, mēģinot tikt vaļā no kurmjiem, jo kurmis dara arī labus darbus – ēd dārzkopju tik nīsto zemesvēžu un maijvaboļu kāpurus.

— Kas ir kurmju spridzināšana?

— Tā ir jaunmodīga, bet nežēlīga kurmju iznīcināšanas metode. Tas notiek tā: agrā pavasarī kurmja alas piepilda ar speciālu gāzi un pēc tam to uzspridzina, izjaucot visu kurmja rūpīgi izveidoto alu sistēmu un nogalinot pašu kurmi. Jāņem gan vērā, ka drīz vien šajā teritorijā uz dzīvi droši vien apmetīsies cits kurmis.

— Vai pret kurmjiem var cīnīties profilaktiski?

— Jā, taču ir diezgan sarežģīti un arī dārgi. Piemēram, ja būvē siltumnīcu, ap to var zemē ierakt vertikālas plāksnes, kurām kurmis nevar izrakties cauru. Līdzīgi plāksnes var ierakt visapkārt dārzam vai apbūves gabalam. Savukārt pirms zāliena ierīkošanas kādu sprīdi zem tā var ieklāt sietu ar smalkiem caurumiem.

Kurmja sliktie darbi

Vietās, kur kurmis izcilā zemi, tiek izkustinātas saknītes, un augs nereti aiziet bojā.

Kurmis negrauž ne augu saknes, ne lakstus, taču kurmju alās mēdz dzīvot dažādi citi dārza kaitniekiem, kas to dara, piemēram, ūdensžurkas.

Rakumi bojā skatu dārzā, īpaši jau gludi pļautos mauriņos.

"Ievas Padomu Avīze"

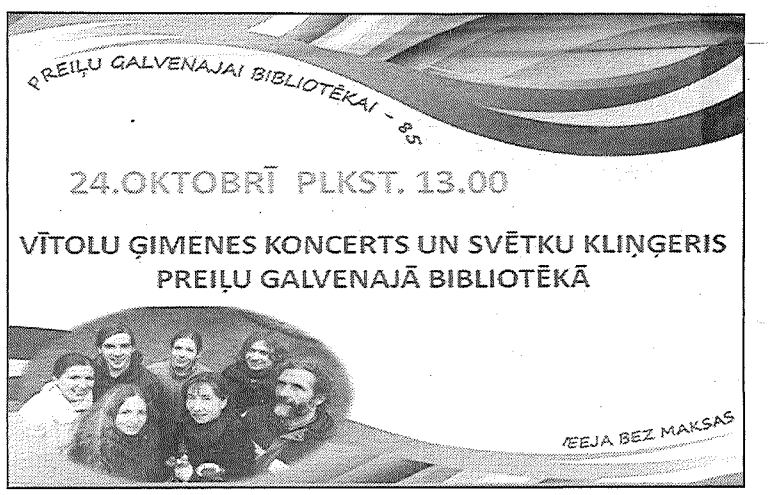

PASMAIDĪSIM!

☺ ☺ ☺

— Kāpēc jums tik gari un slaidi pirksti? Droši vien esat pianists.

— Nē, laboratorijā mazgāju mēģenes.

☺ ☺ ☺

Katram vīrietim ir trīs kājas: labā, kreisā un ceļakāja. Toties sievietēm ir četras rokas — labā, kreisā, priekšroka un virsroka.

☺ ☺ ☺

— Tēti, vecmāmiņa tiešām atbrauks ar šito vilcienu?

— Nemuldi daudz un skrūvē nost sliedi!

☺ ☺ ☺

Sarunājas divi cietumnieki:

— Par ko sēdi?

— Esmu konkurences upuris.

— Kā to saprast?

— Redzi, es ražoju tādu pašu naudu kā Latvijas banka.

☺ ☺ ☺

Tagad daudzas meitenes nēsā sev līdzi baloniņu ar asaru gāzi — gadījumam, ja gribēsies paraudāt, bet nevarēs.

☺ ☺ ☺

Tiesa. Tiek izskatīta narkotiku lieta. Liecinieks — kaimiņš.

Advokāts:

— Vai apsūdzētais jums deva narkotikas?

Kaimiņš:

— Nē.

Advokāts:

— Bet viņa sieva deva?

Kaimiņš:

— Atvainojiet, vai runa vēl joprojām ir par narkotikām?

☺ ☺ ☺

Vislabākais veids, kā izstāstīt bērniem par nodokļiem, ir apēst 23 procentus no viņu saldējuma.

☺ ☺ ☺

Esmu precējies divas reize. Un abas neveiksmīgi. Pirmā sieva no manis aizgāja. Bet otrā — nē.

☺ ☺ ☺

Bērns vismaz uz pāris nedēļām jāpalaiž bērnudārzā. Būs vieglāk paskaidrot viesiem, kur viņš samācījies tādus vārdus.